

VODIČ ZA INVESTITORE

"BIHAĆ VAŠ POSLOVNI PARTNER"

OPĆINA BIHAĆ

OPĆINA BIHAĆ - VAŠ POSLOVNI PARTNER
VODIČ ZA INVESTITORE

Bihać, januar 2010. godine

Projekti

Turizam, industrija, poljoprivreda, energetika ...

SADRŽAJ

1.	Historijska retrospektiva općine Bihać	6-9	2.8.	Osnovne karakteristike privrede - sektorski pristup	24
2.	Osnovne informacije o općini	10	2.8.1.	Poljoprivreda	24
2.1.	Osnovne performanse	10	2.8.1.1.	Primarna poljoprivredna proizvodnja	24-28
2.2.	Struktura vlasti i funkcionalna organizacija općine Bihać	11	2.8.2.	Industrija	29
2.3.	Prirodna obilježja	12	2.8.2.1.	Prehrambena industrija	29
2.3.1.	Geoprometna pozicija općine Bihać	12	2.8.2.2.	Drvena industrija	29
2.3.2.	Klima	13	2.8.2.3.	Metaloprerađivačka industrija	29
2.3.3.	Morfologija	13	2.8.3.	Trgovina	30
2.3.3.1.	Reljef	13	2.8.4.	Turizam	30-31
2.3.3.2.	Geološka građa	13	2.9.	Obrazovanje	32
2.3.3.3.	Vodni resursi	14	3.	Uspješno realizirani projekti - reference općine Bihać	33
2.3.3.4.	Prirodna vegetacija	15	4.	Projekcija razvoja općine Bihać	33
2.4.	Prirodni potencijali	15-17	5.	Strateški razvojni ciljevi općine Bihać	34
2.5.	Infrastruktura	18	6.	Značajni razvojni projekti općine Bihać	34-53
2.5.1.	Saobraćajna infrastruktura	18	7.	Pravni okvir za investiranje i poslovanje u općini Bihać	54-58
2.5.5.1.	Putna infrastruktura	18	8.	Prava, povlastice i obaveze stranih investitora	59
2.5.5.2.	Željeznički saobraćaj	19	9.	Poticaji za razvoj poduzetništva	60
2.5.5.3.	Sportski aerodrom Golubić kod Bihaća	19	10.	Važnije institucije za informisanje o vanjsko - trgovinskom poslovanju	61
2.5.2.	Vodosnabdijevanje	20	11.	Institucije nadležne za poticanje poduzetništva	62
2.5.3.	Elektroenergetska infrastruktura	20	12.	Turistička mapa grada Bihaća	63
2.5.4.	Telekomunikacioni sistemi	20			
2.6.	Socio - ekonomska obilježja Bihaća	21			
2.6.1.	Demografske karakteristike	21			
2.7.	Ekonomski kapaciteti - performanse kao mogućnost investiranja u razvojne projekte	22-23			

PREDGOVOR

Poštovani čitatelji,

čast mi je i zadovoljstvo da vam se obratim u ime općine Bihać.

Ovaj Vodič za investitore nastao je kao rezultat težnje općine Bihać, da potencijalnim investitorima, na adekvatan način, predstavi sve raspoložive potencijale, mogućnosti i načine ulaganja, te formiranja i razvoja poduzeća.

Općina Bihać je područje, koje osim izraženih prirodnih ljepota i bogatih prirodnih resursa, karakterizira dobra infrastrukturna povezanost, obrazovan i stručan kadar, ali i povoljan poslovni ambijent, kao rezultat rada lokalne uprave i odlučnosti da budemo u funkciji svih građana i privrednika, te da na takav način doprinesemo ugodnijem životu i radu u našoj općini.

Općina Bihać je dakle, prepoznatljiva po izuzetno vrijednim prirodnim resursima, a mnogi od tih resursa su pristupačni i mogu biti osnov za ulaganja u raznim privrednim oblastima. Posebno vrijedi spomenuti bogate hidro potencijale, nalazišta ruda i velik šumski potencijal, te povoljne zemljišne resurse i klimu za razvoj poljoprivrede i stočarstva. Iste mogućnosti vidimo i za razvoj turizma. Osim toga, općina Bihać ima veoma bogatu historiju, odnosno kulturno-historijsko naslijeđe, ovjekovječeno brojnim srednjovjekovnim tvrđavama, zamkovima, religijskim objektima. Na koncu, osim kulturno historijskih i prirodnih bogatstava, općinu Bihać krase iskrena otvorenost i opredijeljenost svih ljudi koji žive i rade ovdje, ka progresu i društveno ekonomskom razvoju, a o tome govore brojni uspješno implementirani projekti i napredak postignut u posljednjih nekoliko godina.

S tim u vezi, kao i dosad, Bihać će biti otvoren za sve pozitivne ideje i inicijative, koje idu u pravcu ostvarenja zacrtanih strateških ciljeva.

Svima vama, našim budućim poslovnim partnerima i investitorima, nudimo punu podršku i pomoć Općine Bihać. Pozivamo vas na suradnju i partnerstvo, te želimo iskrenu dobrodošlicu !

OPĆINSKI NAČELNIK
mr. HAMDİJA LIPOVAČA

Područje Bihaća od pradavnih vremena vrlo je pogodno za naseljavanje ljudi. Ustanovljeno je prisustvo čovjeka još u starijem kamenom dobu plemena Japoda. Počevši od VIII vijeka p.n.e. oni, osim dijela Slovenije, Gorskog Kotara i Like, naseljavaju i Bihaćko polje. Japodska kultura obilježila je Bihać izuzetnim vrijednostima dalekog naslijeđa, od konstrukcionih rješenja sojenica, preko nakita od bronz, željeza i srebra, do "Japodskog konjanika".

Hiljadu godina kasnije Japode pokoravaju rimske legije i donose na ovo područje svoje običaje i zakone i tradicionalno graditeljstvo. Termalni izvori u Gati Ilidži i veća zgrada sazidani su u rimsko doba. Umjetnost antičkog doba sačuvana je na kamenim nadgrobnim spomenicima gdje se pretežno pojavljuju geometrijski motivi.

Početkom VII vijeka Slaveni su naselili bihaćki kraj, kad i počinje trajni proces slavenizacije. Tokom ranog srednjeg vijeka pa sve do početka XII vijeka ovim područjem gospodarili su Franci, pa Vizantija, Venecija i Ugarska. Do tada se govori o bihaćkom kraju, bihaćkom području, a da se ime grada ne spominje.

Grad se prvi put spominje u Povelji Ugarsko - Hrvatskog Kralja Bele IV od 26. februara 1260. godine, kojom se potvrđuje da grad Wyhygh postoji, smješten na Otoku sv. Ladislava. Godine 1262. proglašen je slobodnim kraljevskim gradom s pravima da se bavi slobodnom trgovinom i zanatstvom, što čini osnovu njegovog daljeg razvoja. Bihać se formira i razvija kao urbani gradski, trgovački i zanatski centar, na raskrižju puteva i tokova života. U srednjovjekovnom periodu Bihać postaje zanimljiv i privlačan za naseljavanje i to je doba njegovog stalnog uspona iako je s vremena na vrijeme preživljavao mnoge udare.

Turci su osvojili Bihać 1592. godine kada dovode nove stanovnike i tako dolazi do velikih promjena u strukturi stanovništva, religiji i kulturi. 1878. godine na Berlinskom kongresu Austro - Ugarska dobija pravo da okupira Bosnu. U tih 40 godina vladavine zabilježen je razvoj Bihaća, otvaraju se škole, formira vatrogasno društvo, gradi se park, elektrana i ciglana, osniva se banka, dioničarsko društvo, štedionica, zavod za osiguranje.

U Bihaću su te promjene označene simboličnim otvaranjem kapija i naseljavanjem užeg dijela grada, a deceniju kasnije, 1888. godine, porušeni su i bedemi. Tako je Bihać izišao iz svoje tvrđave i stopio se sa predgrađem. U čaršiji i mahalama život se počeo odvijati po austro - ugarskom receptu provincijskog gradića. Novi javni i stambeni objekti, izrađeni po evropskom uzoru, mijenjaju izgled i veličinu grada, te se postepeno gube mahale i čaršija, a formiraju gradske zone.

Veduta koja prikazuje tursko osvajanje grada

U razdoblju između dva svjetska rata, Bihać nije u svom razvoju doživio bitnije promjene. Iako je grad pretrpio dosta razaranja za vrijeme I i II svjetskog rata te agresije u Bosni i Hercegovini u periodu od 1992. do 1995. godine, uspijeva se izgraditi i obnoviti kao i približiti modernim evropskim tokovima. Bihać je i danas zadržao sve funkcije regionalnog centra.

2. Osnovne informacije o općini Bihać

2.1. Osnovne performanse

Lokacija: Općina Bihać

Država: Bosna i Hercegovina

Entitet: Federacija Bosne i Hercegovine

Kanton: Unsko - sanski

Glavni grad Unsko - sanskog kantona: administrativno, privredno, obrazovno i kulturno sjedište kantona. Univerzitetski grad s Pravnim, Tehničkim, Pedagoškim, Ekonomskim, Biotehničkim, Islamskim pedagoškim fakultetom i Visokom zdravstvenom školom.

Broj stanovnika: 61.191

Površina općine: 900 km²

Valuta: konvertibilna marka (KM) - zvanični tečaj: 1 € = 1,955 KM

Prosječna neto plaća 764,75 KM (31.12.08.), bruto (s obavezama cca 47%) 1.124,63 KM

Nacionalna struktura (2004. god.)

Bošnjaci/muslimani 90,6 %

Hrvati 6,6 %

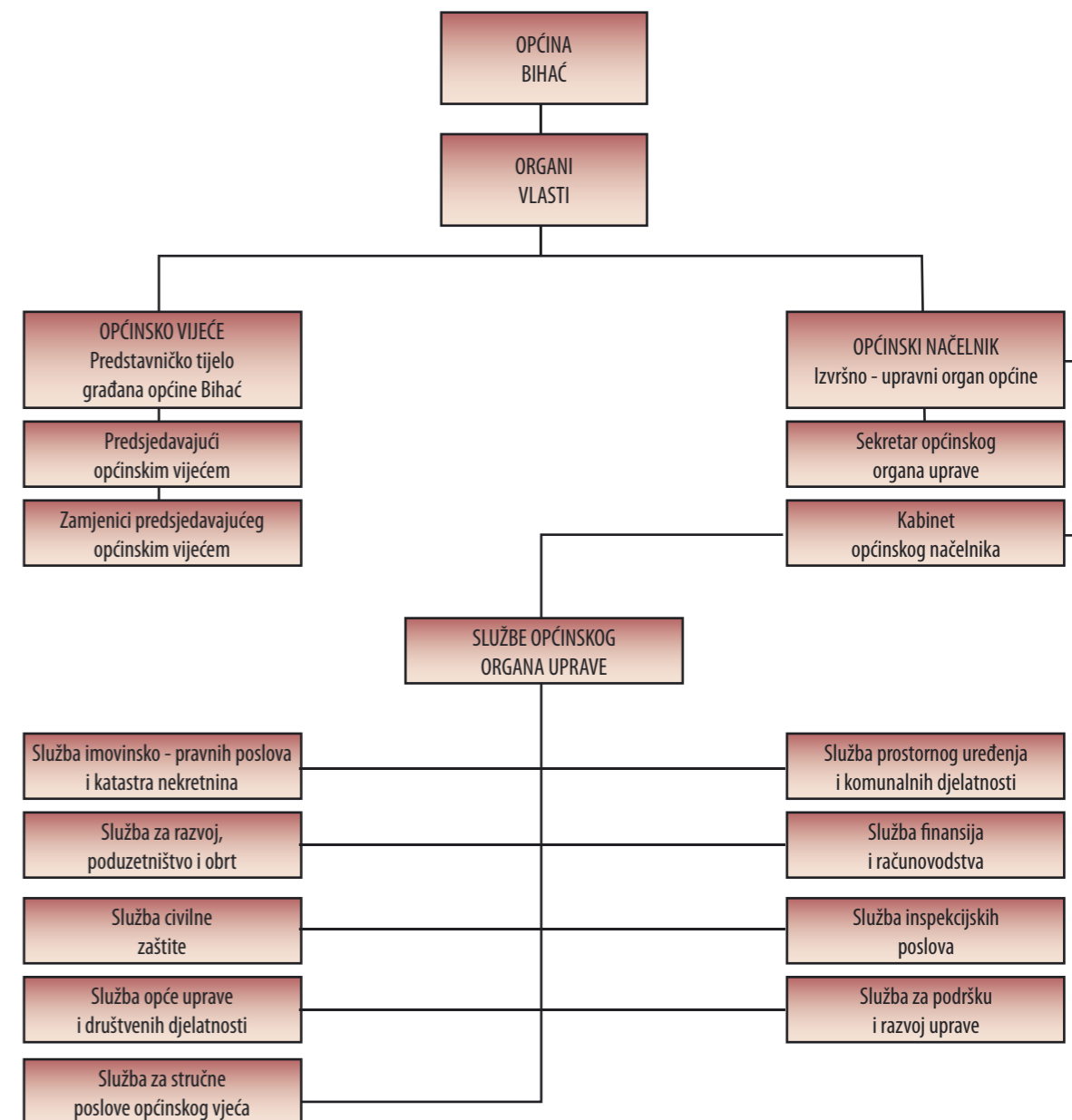
Srbi 2,5 %

Ostali 0,3 %

Zvanični jezici u BiH su: bosanski, hrvatski, srpski

Politički izbori: demokratskim - neposrednim putem / izraz volje građana

2.2. Struktura vlasti i funkcionalna organizacija Općine Bihać

2.3. Prirodna obilježja

2.3.1. Geoprometna pozicija općine Bihać

Općina Bihać nalazi se u sjeverozapadnom dijelu BiH. Administrativno pripada entitetu Federaciji BiH i sjedište je Unsko - sanskog kantona.

Površina općine iznosi 900 km² i poslije Dejtonskog mirovnog sporazuma povećana je za 212 km² pripajanjem naselja Martin Brod. To čini 21,8 % teritorije Unsko - sanskog kantona i 1,7 % Bosne i Hercegovine. Geoprometni položaj je izuzetno povoljan, jer se nalazi na pravcu osnovnih koridora Zapadna Evropa - Mediteran - Bliski Istok. Preko područja općine Bihać prolazi niz međunarodnih i magistralnih putnih pravaca, koji ovo područje povezuju sa širim okruženjem. Grad Bihać smješten je neposredno uz granicu s Republikom Hrvatskom, tako da je udaljenost od Zagreba i zračne luke Zagreb 150 km i dalje auto - putem za Ljubljanu, Beč i druge zapadnoevropske centre, a od Rijeka i međunarodne morske luke 170 km. Željeznička pruga Zagreb - Split također prolazi područjem općine Bihać, vezujući Dalmaciju sa zapadnim dijelom Balkana. Transverzalni željeznički pravac Bihać - Bosanski Novi povezuje Savski razvojni pravac s Bihaćem i Unsko - sanskim kantonom. S glavnim gradom BiH, Sarajevom povezan je željezničkim i magistralnim putem, a udaljenost je 330 km. Veoma važan dijagonalni putni pravac, čija je realizacija u pripremi, preko Bihaća i Sarajeva povezat će zapadnu Evropu s Bliskim Istokom, što će posebno pozitivno djelovati na postojeći, veoma povoljan geoprometni položaj.

2.3.2. Klima

Klima je umjereno planinska, ljeta topla i suha, zime hladne s mnogo padavina, godišnji prosjek padavina 1.327 l/m², prosječna mjesečna temperatura 10,8 °C, prosječna ljetna 19,7 °C, zimska 1,7 °C, max. 39,9 °C, min. - 29,2 °C.

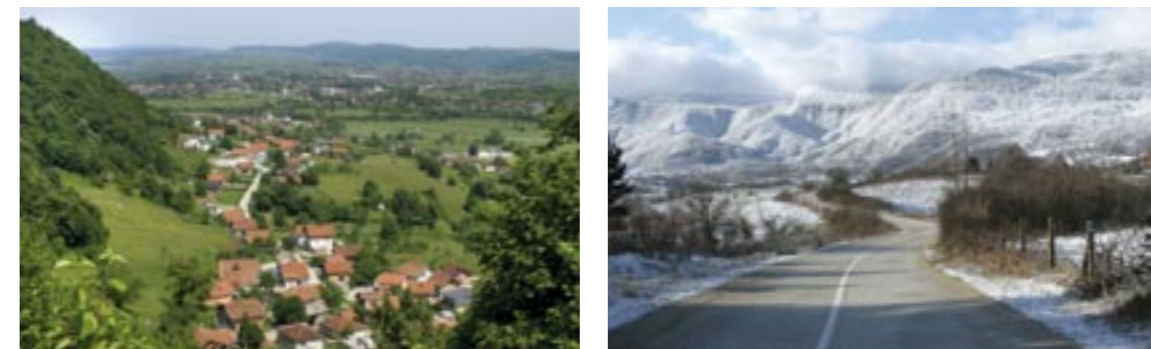
Uzevši u cijelosti, klima općine Bihać i Unsko - sanskog kantona je povoljna. Odlikuje se umjerenom vlažnošću, umjerenim temperaturama, znatnim osunčanjem i bez jakih olujnih vjetrova, što pogoduje razvoju proizvodnje hrane, turizma, sporta i rekreacije.

2.3.3. Morfologija

Morfološka struktura općine Bihać je veoma povoljna. Pejzaž je izrazito živopisan s atraktivnim područjima, koji bi trebao da ima značajnu ulogu u budućem turističko - privrednom razvoju. Ovom doprinosi i izrazita diferenciranost hipsometrijske strukture bihačkog područja.

2.3.3.1. Reljef

Reljef bihačke općine je raznolik. Čine ga najvećim dijelom polja (Bihačko polje), uz dolinu rijeke Une i njenih pritoka, zatim blago brdovito zemljište i visoravni, te planinski dio Plješevice i Grmeča, koji pripadaju Dinarskom planinskom masivu. Nadmorska visina na kojoj grad leži je 231 m. Veći dio teritorije općine, lociran je na terenima do 600 m.n.v., dok je njen manji dio lociran u planinskom i brdsko - planinskom pojasu s nadmorskim visinama i višim od 900 m.

2.3.3.2. Geološka građa

Općinsko područje s litološko čistim krečnjacima gornje krede, tipično je kraško područje, bez stalnih površinskih vodnih tokova. Od Bihaća nizvodno uz rijeku Unu, na desnoj obali su u hidrološkom pogledu slabo vodopropusne stijene masivnih dolomita, s platoom na 370 m.n.v.

2.3.3.3. Vodni resursi

Općina je bogata vodnim izvorima, potocima i rijekama. Osnovni vodotok u ovom području je rijeka Una i njena pritoka Unac. Ukupna dužina vodotoka rijeke Une na općinskom prostoru iznosi 80 km. Ukupna slivna površina Une iznosi oko 10.000 km². Od ukupne površine sliva 25 % zahvataju izrazito karstifikovana područja. Skoro kompletan sliv Unca do ušća Une je izrazit karst, tako da ovaj vodotok do ušća u Unu u Martin Brodu nekoliko puta ponire i ponovno izvire.

Rijeka Una je na cijelom svom toku formirala mnoge prirodne fenomene, pa se smatra jednom od najljepših i najatraktivnijih rijeka u Evropi. Ona se izdvaja od ostalih rijeka, po tome što obiluje mnogim sedrenim oblicima i sedrom, te se zasnivaju na istom fenomenu kao i Plitvička jezera.

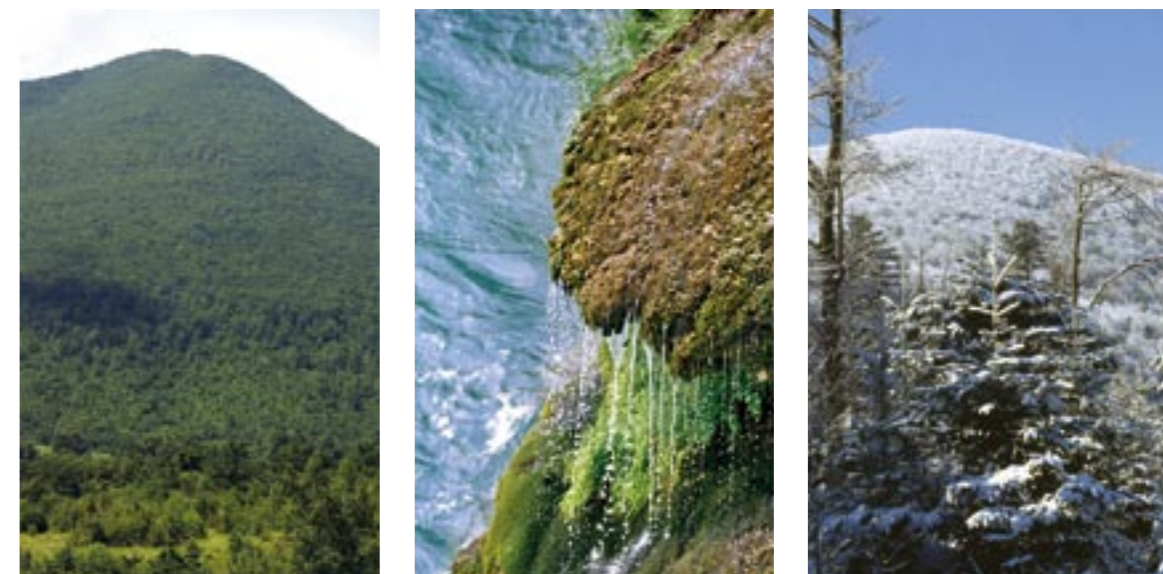
U okolini Bihaća nalazi se Gata Ilidža s termalnim izvorom temperature 25-38 °C. Ova banja koristi zemno-alkalnosulfatnu vodu, koja liječi mnoge bolesti, pa ju je potrebno značajnije koristiti u zdravstveno - rekreativne svrhe. Osim toga, na ovom području postoji i izvorište izuzetno kvalitetne mineralne vode za piće, a takva voda postoji i na području Orašca i Ćukova kod Kulen-Vakufa.

Na području općine Bihać postoje nalazišta i zadovoljavajući kapaciteti visokokvalitetne prirodne izvorske vode za piće, što potvrđuju mnogobrojna opsežna istraživanja svjetski renomiranih istraživačkih agencija (pojedine vode po svojim kvalitetnim svojstvima imaju pripadajuće performanse svjetski čuvene francuske vode "Evian"), što pruža izuzetne mogućnosti za eksploataciju ovog, sve vrednijeg planetarnog resursa.

2.3.3.4. Prirodna vegetacija

Općinsko područje, uglavnom pokrivaju šume hrasta kitnjaka i graba, te šume bukve i jele. Na uskim potezima uz rijeku Unu su šume kitnjaka i crnog graba. Jugozapadno od Bihaća je uski pojas sjeverozapadno dinarske visokoplaninske vegetacije s uskolisnatom šašikom. Može se reći da ovo područje posjeduje kvalitetno šumsko bogatstvo.

2.4. Prirodni potencijali

Prirodne potencijale na kojima se temelji ekonomski razvoj općine čine: šumski resursi, mineralne sirovine i nemetali, poljoprivredno zemljište, hidroenergetski potencijali, termomineralne vode, obnovljivi izvori energije, prirodne ljepote, flora i fauna, prirodne atrakcije, vodni resursi i Nacionalni park Una.

- Geoprometni položaj: Veoma povoljan geoprometni položaj općine Bihać nudi brojne razvojne pogodnosti glavnom gradu Unsko - sanskog kantona, s ciljem preuzimanja značajnih funkcija u širem okruženju, te adekvatnog povezivanja Bosne i Hercegovine sa zapadnom Evropom.
- Šumski resursi: Ukupna površina šuma na području općine Bihać iznosi 52.600 ha većinom u državnom vlasništvu, a godišnja proizvodnja šumskih drvnih sortimenata iznosi cca 101.000 m³ i to drvo četinara 21.445 m³, a drvo lišćara 79.741 m³. Visokovrijedno šumsko bogatstvo općine Bihać zajedno sa drvnom industrijom, zbog svojih komparativnih prednosti, predstavlja značajnu mogućnost za investiranje i realizaciju uspješnih i profitabilnih razvojnih projekata.

• Mineralni resursi: Po svojim postojećim kvalitativnim i kvantitativnim svojstvima mineralne sirovine na području općine Bihać omogućavaju razvoj onih strukturnih segmenata koji su atraktivni za tržište s ekološkog, funkcionalnog, ekonomskog, kao i drugih bitnih parametara isplativosti.

Gips: U naselju Kulen-Vakuf nalazi se ležište sa sadržajem gipsa u rudi od 96 - 98 % i uvrštava se u veoma kvalitetne rude s utvrđenim geološkim rezervama A, B i C1 kategorije cca 7.000.000 t, čime je svrstano u najveće nalazište gipsa u Evropi.

• Boksit s procijenjenim rezervama na lokalitetu Skočaj - Doljani cca 5.000.000 t, a na lokalitetu Pritoka - Tihotina cca 1.000.000 t.

• Dolomit na lokalitetu Gata s procijenjenim geološkim rezervama A, B i C1 kategorije cca 1.000.000 m³ i na lokalitetu Dobrenica s procijenjenim geološkim rezervama A, B i C1 kategorije cca 2.700.000 m³.

• Krečnjak na lokalitetu Pritoka pripada krečnjacima širokog područja gornjokrednih naslaga, a utvrđene rezerve iznose 8.500.000 m³ krečnjaka visoke kvalitete.

• Kamen "bihacit" je sedimentni krečnjak, izvrstan građevinski i ukrasni kamen, jedinstven u svijetu po svojim fizičko - kemijskim svojstvima. Ukrasni kamen "bihacit" ugrađen je na: Opera u Beču, Budimpeštanski parlament, Katedrala San Stefan u Beču, Židovska sinagoga u Sarajevu, kao i mnogim drugim poznatim građevinama u svijetu.

• Termomineralne vode Gata imaju mineralizaciju 1,1 - 1,5 g/l, temperaturu 25 - 38 °C makrokomponentnog sastava sa sadržajima halogenida, stroncija i drugih mikrokomponentata, koje su terapijski učinkovite i blago radioaktivne. Balneološko - terapijske indikacije vode su liječenje kroničnih reumatskih, neuroloških, ginekoloških bolesti, bolesti lokomotornog sistema, srca, krvnih žila, respiratornih organa, psihosomatskih poremećaja, mokraćnih puteva, regeneracija, rehabilitacija pogodna za zdravstveni turizam, rekreacija i sport. Moguća je primjena vode u kupkama (kade, bazeni, tuševi), za piće, inhalacije, korištenje ljekovitog blata i termoenergetsko korištenje. Sekundarna primjena vode izvan balneologije je u toplifikaciji i razvoju poljoprivrede kroz proizvodnju hrane u zatvorenom prostoru (plastenici, staklenici) korištenjem termomineralne vode kao važnog resursa u ovom segmentu proizvodnje.

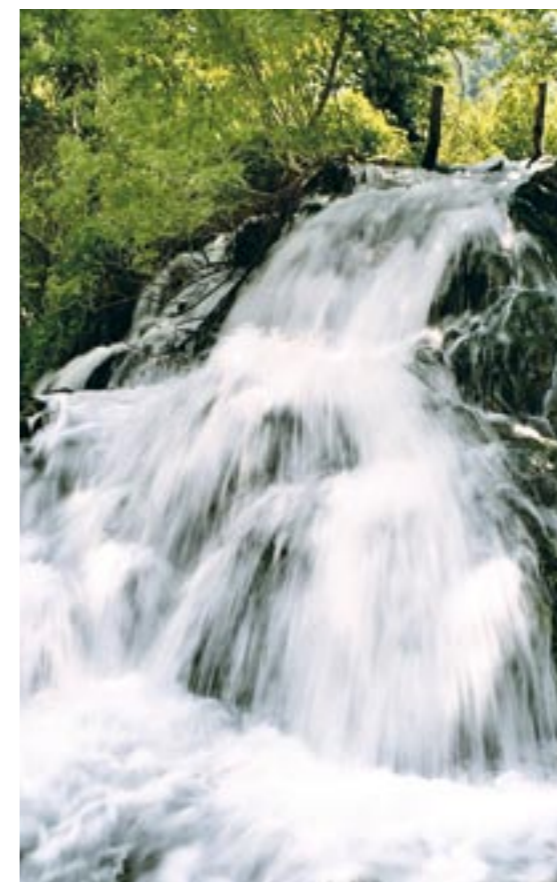
• Poljoprivredno zemljište po katastarskom operatu iznosi 31.656 ha (njive 13.353 ha, voćnjaci 536 ha, livade 9.968 ha i pašnjaci 7.799 ha). To zemljište u dolini rijeke Une, kao i u nizijskim predjelima općine, pogoduje razvoju povrtlarske proizvodnje i proizvodnje u zaštićenom prostoru, a u višim predjelima za razvoj stočarstva. Primjenom mjera održivog razvoja i tržišne ekonomije u proizvodnji hrane, a na osnovu uređenja zemljišta uz korištenje vode (hidromelioracioni sistemi), energije i radne snage, moguće je stvoriti neophodne pretpostavke za visok stepen produktivnosti u ovoj oblasti i omogućiti potencijalnim investitorima da usmjeravaju svoje poslovne aktivnosti u projekte razvoja čitavog spektra različitih poljoprivrednih kultura, proizvodnju kože i obuće, za zanatsku i domaću radinost .

• Vodne resurse i hidroenergetski potencijal čine mnogobrojni izvori pitke vode, potoci i rijeke koje predstavljaju izuzetno kvalitetne predispozicije za eksploataciju vode za piće, izvor energije, razvoj ribarstva, kao i privredne grane čiji su trendovi u porastu, a to je turizam i turističko poduzetništvo. Najveći vodni resurs je rijeka Una sa svojim pritokama, čija dužina vodotoka na općinskom prostoru iznosi 80 km. Gornji tok rijeke Une proglašen je nacionalnim parkom.

• Prirodni obnovljivi izvori energije na području općine su geotermalna, solarna, kinetička i vjetroenergija, hidropotencijal i biomasa.

• Ekološke predispozicije za proizvodnju zdrave hrane, eksploataciju vode za piće, kao i ekološko poduzetništvo.

• Ostale važnije prirodne vrijednosti općine Bihać svakako su bogatstvo flore i faune, hidrološke, mikrotopografske, pejzažno - ambijentalne i brojne estetske vrijednosti, koje čine ovo područje jedinstvenim.

2.5. Infrastruktura

2.5.1. Saobraćajna infrastruktura

2.5.5.1. Prometna infrastruktura

Od evropskih putnih koridora ovo područje tangira planirani pravac autoputa Zagreb - Bihać - Sarajevo - Skoplje, koji se pruža pravcem sjeverozapad - jugoistok.

Magistralni putevi u općini Bihać:

- M - 5 - Kamenica - Izačić - R Hrvatska
- M - 5 - Bihać - Ripač, Ripač - Dubovsko - Vrtoče
- M - 14 - Bihać - Sribljani
- M - 11 - Ripač - Užljebić

Regionalni putevi u općini Bihać:

- R - 403a - Bihać - Zavalje - Skočaj - R Hrvatska
- R - 408 - Dubovsko - Kulen-Vakuf - Martin Brod
- R - 403b - Prkosi (Bos. Petrovac) - Kulen-Vakuf - R Hrvatska

2.5.5.2. Željeznički promet

Željezničku infrastrukturu općine Bihać čini dio magistralnog željezničkog pravca Sunja - Bihać - Split u dužini od 71,0 km. Razvoj privrede srednje Dalmacije, a posebno razvoj turizma, uslovio je brzi rast obima prevoza ovom prugom, povećavajući njen značaj kao magistralnog željezničkog pravca kako u robnom, tako i u putničkom saobraćaju. Veliki broj direktnih brzih vozova povezivao je Split sa Zagrebom, Beogradom, Novim Sadom, ali isto tako i s gradovima u Austriji i Njemačkoj.

S aspekta bihačkog regiona, odnosno sadašnjeg Unsko - sanskog kantona, ova pruga je imala pretežno tranzitni karakter, ali je na relativno zadovoljavajući način povezivala region s ostalim dijelovima Bosne i Hercegovine i prostorima bivše Jugoslavije, kao i s Evropom. Uz to, prugom se obavljao i lokalni prijevoz robe i ljudi. Ovakva kretanja dovela su do toga da se početkom osamdesetih godina počeo osjećati nedostatak kapaciteta, čemu su doprinijele ne samo narasle saobraćajne potrebe, nego i teški parametri trase, koji su se ogledali u oštrim krivinama i strmim nagibima. Modernizacija je izvršena na dijelu pruge koji je pripadao "Željezničkom transportnom poduzeću Sarajevo", tj. do stanice Knin.

2.5.5.3. Sportski aerodrom "Golubić" kod Bihaća

Sportski aerodrom "Golubić" nalazi se 4 kilometra jugoistočno od grada Bihaća na Golubićkom polju, između rijeke Une i brda Debeljača. Položaj poletno - sletne staze odabran je tako, da zadovolji uvjete sigurnosti prilaznih i odlaznih ravni, konusne ravni za instrumentalne uvjete letenja u jednom pravcu. Lokacija aerodroma povezana je putnom saobraćajnicom Bihać - Golubić, a moguće je izgradnjom mosta preko rijeke Une ostvariti kvalitetniju komunikaciju aerodroma s magistralnim putem Bihać - Sarajevo. Na opisanoj lokaciji aktivan je sportski aerodrom s travnatim manevarskim površinama (poletno - sletna staza duga 1200 m) i hangarima, te minimalnom infrastrukturom za male avione na parceli površine cca 28 ha, koja je u vlasništvu Općine Bihać. Ovaj aerodrom ima certifikat za korištenje od BiH zrakoplovnih institucija i međunarodni ICAO kod LQBI. Povremeno u najavljenim prilikama, sportski aerodrom se koristi za slijetanje i polijetanje manjih turističkih aviona, za dolazak i odlazak turista, kao i poslovnih ljudi.

2.5.2. Vodosnabdijevanje

Općina Bihać i grad Bihać vodom za piće snabdijevaju se s kraških izvora Klokot, Privilica, Ostrovica, Toplica i nekoliko manjih, uglavnom za potrebe lokalnih vodovodnih sistema, te bušenih bunara u naselju Gata. Izdašnost navedenih izvora omogućuje nesmetanu (dvadesetčetverosatnu) opskrbu pitkom vodom, najvećeg broja stanovnika općine trenutno, ali i u dužem vremenskom periodu.

Pokrivenost stanovništva i javnih privrednih subjekata (obrazovne i zdravstvene institucije, industrija, obrtnici) u snabdijevanju vodom s javnog vodovodnog sistema je 86 %, lokalnog 11 %, a 3 % je nepokriveno.

2.5.3. Elektroenergetska infrastruktura

Javno poduzeće "Elektroprivreda BiH" d.d. Sarajevo - Poslovnica Bihać, upravlja energetske sistemom na području Unsko - sanskog kantona i općine Bihać.

Na području općine Bihać postoje dvije 110 KV prijenosne trafostanice Bihać 1 (Jablanska ulica) i Bihać 2 (Vedro Polje). Postojeća 110 KV prijenosna mreža na području općine je dobro razvijena i zadovoljava potrebe. Također, srednjenaponska elektroenergetska mreža (10 KV, 25 KV i 35 KV) dosta je dobro razvijena i trenutno zadovoljava potrebe privrede i javnog sektora.

2.5.4. Telekomunikacioni sistemi

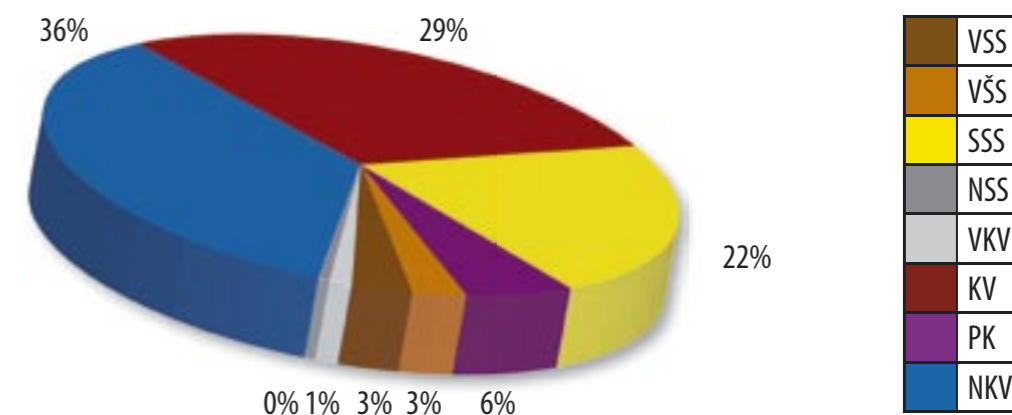
Fiksna i mobilna telekomunikaciona mreža na području općine Bihać sasvim je zadovoljavajuće razvijena i u potpunosti zadovoljava potrebe sadašnjih, a i budućih potreba poslovnog i javnog sektora, prateći pri tome u potpunosti savremene svjetske tehnologije u ovoj oblasti.

2.6. Socio - ekonomska obilježja općine Bihać

2.6.1. Demografske karakteristike

Procjena broja prisutnih stanovnika na području općine Bihać sa stanjem na dan 30. 6. 2008. godine iznosi 61.191, od čega je 20% lica do 14 godina starosti, 69% od 15 - 64 godine i 11% više od 65 godina starosti. Godišnji prosjek broja zaposlenih lica na području općine Bihać u 2008. godini iznosio je 12.588. Godišnji prosjek neto plaće po radniku iznosio je 764,75 KM, a bruto prosjek (ukupan trošak poslodavca po osnovu mjesečne naknade po radniku) je iznosio 1.124,63 KM.

Kvalifikaciona struktura nezaposlenih lica na dan 31. 12. 2008. godine:

Broj nezaposlenih lica na području općine Bihać prijavljenih na evidenciju "JU Službe za zapošljavanje USK-a", krajem decembra 2008. godine, iznosio je 8.467 lica od čega 53% čine žene. Po kvalifikacionoj strukturi visokostručni kadrovi čine 2,4% od ukupnog broja nezaposlenih (dipl. ekonomisti 70, dipl. pravnici 66, dipl. ing. prehrambene tehnologije 9, dipl. ing. elektrotehnike 4, dipl. medicinski tehničar 4, dipl. ing. poljoprivrede 3 i dr.), lica s višom školskom spremom 3,2% (ekonomisti 81, viši medicinski tehničari 51, ing. tekstila 27, ing. građevine 11, ing. mašinstva 11 i dr.), lica sa srednjom stručnom spremom 21,7% (ekonomski tehn. 495, medicinski tehn. 215, elektrotehničari 179, tehn. drumskog saobraćaja 157, hotelsko turistički tehn. 145, poljoprivredni tehn. 128, hemijski tehn. 120, mašinski tehn. 101 i dr.), lica s nižom stručnom spremom 0,4%, visokokvalifikovani 1,0% (automehaničari 13, radnici elektro struke 10, vozači 9, metalostrugari 6, mašinbravari 6, i dr.), kvalifikovani 29,1% (prodavači 620, radnici tekstilne struke 238, automehaničari 203, vozači 176, kuhari 142, konobari 135, instalateri 106 i dr.), polukvalifikovani 6,2% (zidari, tesari, prelci, krojači, kuhari, šivači, tkai, bravari i dr.) i nekvalifikovani 36,0%.

2.7. Ekonomski kapaciteti - performanse kao mogućnost investiranja u razvojne projekte

- Usvojen Strateški plan razvoja općine Bihać za period 2008 - 2013. godine u kojem su definirani kvalitetni razvojni programi i projekti koji na osnovama interesnog povezivanja i profitabilnosti pružaju mogućnost investiranja i realizacije poslovnih koncepcija investitora
- Prirodni potencijali: šumski resursi, mineralne sirovine i nemetali, poljoprivredno zemljište, hidroenergetski potencijali, termomineralne vode, obnovljivi izvori energije, prirodne ljepote, flora i fauna, prirodne atrakcije, vodni resursi i Nacionalni park Una
- Izrazito povoljan geoprometni položaj općine u odnosu na okruženje.
- Tradicija i iskustvo u niz privrednih oblasti: turizam i turističko poduzetništvo, mljekarstvo i mljekarska industrija, tekstilna industrija, poljoprivreda, građevinarstvo, drvna industrija, poduzetništvo, prehrambena industrija.
- Značajan broj nezaposlene/neangažirane kvalificirane radne snage (ukupno nezaposleno 8.467 lica, decembar 2008. godine)
- Izuzetno efikasna i kvalitetna općinska administracija (uprava po evropskim standardima), sa generalnom opredjeljenošću za kvalitetnu podršku i servis u realizaciji poslovnih koncepcija investitora.
- Postojeći podsticaji sa državnog, federalnog, kantonalnog i općinskog/lokalnog nivoa u realizaciji programa i projekata
- Liberalna i po međunarodnim standardima ustrojena zakonska legislativa koja podstiče investiranje, reinvestiranje, transfer dobiti, kao i sigurnost i garanciju ulaganja u BiH.
- Kvalitetan bankarski, osiguravajući i ostali prateći finansijski, pravni i tehničko - tehnološki servis stručnih agencija s područja Unsko - sanskog kantona i općine Bihać (javni bilježnici, knjigovodstveni servisi, prevodioci, privredne komore, korespondentne banke, certificirane laboratorije, inženjering agencije).
- Razvijena privredna i komunalna infrastruktura (saobraćajnice, elektroenergetski sistem, vodosnabdijevanje, PTT)
- Opredijeljenost općine Bihać, da kroz prostorno - planske dokumente intenzivnije podrži ukupan poslovni razvoj i s tim u vezi stvori predispozicije za investiranje i implementaciju programa i projekata, a to su Regulatorni planovi i urbanistički projekti u okviru čijih obuhvata se nalaze lokacije, koje trenutno mogu biti zanimljive domaćim i stranim investitorima i to:
 - Regulatorni plan "Poslovna zona Ripač" - mogućnost izgradnje poslovnih i privrednih objekata.
 - Regulatorni plan "Poslovna zona Kamenica" - mogućnost izgradnje poslovnih i privrednih objekata.
 - Regulatorni plan "Duga Luka" - mogućnost izgradnje sportsko - rekreativnih i turističko - ugostiteljskih sadržaja, s naglaskom na zimske sportove

- Urbanistički projekt "Dijela užeg gradskog centra s dijelom Trga maršala Tita" - mogućnost izgradnje poslovnih i stambeno - poslovnih objekata i sadržaja uz mogućnost Javno - privatnog partnerstva u izgradnji Gradske tržnice, parking garaže i otvorenih parkirališta
- Idejni urbanističko - arhitektonski projekt Gradske otoke u Bihaću - mogućnost Javno - privatnog partnerstva u izgradnji javnih prostora i sportsko - rekreativnih, ugostiteljskih i drugih komplementarnih poslovnih i kulturnih sadržaja, koji upotpunjuju i oplemenjuju centralni javni prostor
- Regulatorni plan "Ribička otoka" - mogućnost izgradnje zasebne turističke destinacije sa svim potrebnim sadržajima, koji su direktno vezani na magistralni pravac Bihać - Jajce - Sarajevo. Uzvodno je Ribička otoka, nekoliko kilometara udaljena od centra i u blizini je budućeg "Aerodroma Golubić"
- Regulatorni plan "Aerodrom Golubić" - lokacija je svega nekoliko kilometara udaljena od grada i na tom prostoru već egzistira sportski aerodrom. Mogućnost izgradnje poslovno - turističko - sportskog aerodroma za avione pogodne za charter letove i prihvat manjih grupa posjetilaca Nacionalnog parka Una kao i poslovnih ljudi iz zemlje i inozemstva
- Regulatorni plan "Repušine" - mogućnost izgradnje većeg poslovnog i tržnog centra. Uz postojeću obilaznicu sa sjeverne strane prema rijeci Uni planirani su stambeno poslovni objekti s pratećim sportsko - rekreativnim i ugostiteljskim sadržajima
- Područje Banjskog lječilišta Gata, prije pristupanja izradi provedbene prostorno - planske dokumentacije zahtijeva poseban i multidisciplinarn pristup valorizaciji sveukupne raspoložive i do sada urađene dokumentacije izvršenih istraživanja i sublimaciju svih saznanja, kao i izradu cjelovite Studije izvodivosti izgradnje savremenog kompleksa za iskorištavanje termalnih voda Gate za potrebe zdravstva, rekreacije, sporta i turizma
- Kulturno - historijsko naslijeđe kao mogućnost ekonomske valorizacije i implementacije održivih projekata (stari gradovi, stari obrti, značajan spektar kulturnih manifestacija), vrijedna nalazišta, građevine i spomenici iz prahistorijskog, rimskog, srednjovjekovnog, osmanskog, austro - ugarskog i novijeg historijskog doba
- Mogućnosti korištenja domaćih i ino raspoloživih fondova kao finansijske podrške u realizaciji aktualnih projekata (projekti od interesa za oficijelnu politiku Vlade BiH, projekti od interesa za EU, Svjetsku banku, Inter-regionalnu i prekograničnu suradnju, projekti zaštite okoliša i korištenja obnovljivih izvora energije)

2.8. Osnovne karakteristike privrede - sektorski pristup

2.8.1. Poljoprivreda

Zbog komparativnih prednosti tj. kvalitetnih poljoprivrednih resursa, zemljišta, prirodno - klimatskih pogodnosti, kao i kvalitetnih vodnih resursa, poljoprivreda kao neodvojiva djelatnost seoskog područja predstavlja značajan razvojni potencijal općine Bihać. Ova privredna oblast veličinom njenog učešća u ostvarenom društvenom proizvodu od cca 10% u 1990. godini zauzimala je značajnu poziciju.

Razvojni potencijali u oblasti poljoprivrede zasnivaju se na raspoloživim zemljišnim, prerađivačkim i ljudskim potencijalima. Prema podacima koji se vode u katastru Općine, općina Bihać raspolaže s 31.656 ha poljoprivrednog zemljišta (njive 13.353 ha, voćnjaci 536 ha, livade 9.968 ha i pašnjaci 7.799 ha). Poljoprivredno zemljište u dolini rijeke Une, kao i u nizijskim predjelima općine, pogoduje razvoju povrtlarske proizvodnje i proizvodnje u zaštićenom prostoru.

2.8.1.1. Primarna poljoprivredna proizvodnja

U oblasti primarne poljoprivredne proizvodnje, zahvaljujući prirodnim predispozicijama, organiziranosti i osposobljenosti proizvođača, sve izraženijim potrebama tržišta za proizvodima iz ove oblasti, te poticajima s kojima se podstiče ovaj vid proizvodnje, u kontinuitetu se postižu zavidni rezultati, te je potrebno istaći pozitivne tendencije razvoja sljedećih vrsta proizvodnji:

• Ratarstvo

Zavidni rezultati postižu se u proizvodnji sjemenskog i merkantilnog krompira, te sjemenske pšenice i raži. U ovom segmentu ističe se kompanija d.o.o. "Poljoprom" Bihać, koja je i najveći proizvođač sjemenskog krompira u BiH.

Aktiviranju poljoprivrednih površina koje su dugo godina bile neobrađene, u posljednje dvije godine u velikoj mjeri je doprinijela d.d. "Bihaćka pivovara" koja je zaključila kooperantske ugovore s poljoprivrednim proizvođačima za proizvodnju pivarskog ječma. U 2008. godini urađeni su demo ogledi, koji su nakon analize ispitivanih uzoraka pokazali da proizvedeni pivarski ječam odgovara standardu i kvalitetu za daljnju preradu. Na osnovu navedenog u proljetnoj sjetvi 2009. godine ovom kulturom je zasijano cca 100 ha.

• Povrtlarstvo

O sve uspješnijem razvoju proizvodnje povrća u zatvorenom prostoru (plastenička i staklenička proizvodnja), kao i proizvodnje jagodičastog voća, ilustriraju navedeni pokazatelji, a što je rezultat masovnije proizvodnje na području općine Bihać.

Pokazatelji proizvodnje povrća u zatvorenom prostoru:

GODINA	RAST POVRŠINE (m ²)	RAST PROIZVODNJE (tone)
2006.	5.000	140
2007.	6.000	164
2008.	12.500	320 - 380

Također je bitno istaći razvojni kontinuitet proizvodnje jagodičastog voća. Trenutno se na području općine Bihać proizvodnja odvija na površini od 16 ha, s ozbiljnom tendencijom da se u narednih nekoliko godina ova vrsta proizvodnje znatno uveća, s obzirom da postoji interes za organiziranje kooperantske proizvodnje.

• Proizvodnja mlijeka

Povećanju obima govedarske proizvodnje i uključenosti ljudi u poljoprivrednu proizvodnju značajno je doprinijelo ulaganje stranog kapitala u "Meggle" Mljekara d.o.o. Bihać, kompaniju za otkup, preradu i proizvodnju mlijeka i mliječnih proizvoda. Uporedo s rastom prerade i asortimana mlijeka i mliječnih proizvoda, u koleracijskoj vezi povećava se i primarna poljoprivredna proizvodnja i otkup mlijeka, u kojem općina Bihać s cca 500 kooperanata učestvuje s 8,2% u ukupno otkupljenom mlijeku od navedene kompanije. Pomoć u razvojnoj šansi ovog sektora, osim poticajnih sredstava poljoprivrednim proizvođačima, Općina Bihać je pružila implementacijom projekta "Revolving fond" u saradnji s "Meggle" Mljekarom d.o.o. Bihać, što je prvi značajniji korak u razvoju Javno - privatnog partnerstva na području općine Bihać.

Pokazatelji otkupljenog mlijeka kompanije "Meggle" na području Unsko - sanskog kantona su:

- Otkupljena ukupna količina mlijeka na USK - u 30.000.000 litara
- Instalirani kapaciteti 200.000 litara dnevno
- Broj kooperanata 3.500, od toga u općini Bihać 500 kooperanata
- Učešće u ukupnoj preradi mlijeka na nivou Federacije BiH 27 %
- Učešće u ukupnoj preradi mlijeka na nivou BiH 10 %
- Izvozna orijentacija (5 % ukupne proizvodnje) u R Hrvatsku, Makedoniju, Srbiju i Kosovo
- Standardizirana proizvodnja (ISO 9001 i HASAP sistem)

Pokazatelji otkupljenog mlijeka kompanije "Meggle" na području općine Bihać po godinama:

Otkupljeno mlijeko - na području općine Bihać

GODINA	LITARA
2002.	1.000.000
2003.	1.748.235
2004.	2.015.213
2005.	2.288.376
2008.	2.245.347

• Pčelarstvo

Općina Bihać ima povoljne uvjete i dugu tradiciju u uzgoju pčela, proizvodnji meda i drugih pčelinjih proizvoda. Brojno stanje košnica svake se godine povećava, jer je uzgoj pčelinjih društava od 2002. godine u sistemu novčanih poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Pravo na novčane poticaje godišnje u prosjeku ostvari cca 55 pčelara, te je poticajima za držanje pčelinjih društava u intervalu od 2002. do 2009. godine broj košnica povećan, što je prikazano u narednoj tabeli:

Broj košnica po godinama - na području općine Bihać

GODINA	BROJ KOŠNICA
2002.	3.465
2006.	3.864
2008.	4.943
2009.	6.500

Mogućnosti za proširenje i povećanje prihoda u ovoj proizvodnji potrebno je realizirati kroz proširenje asortimana pčelarskih proizvoda (med s geografskim porijeklom) te selidbenim načinom pčelarenja s obzirom da preovladava stacionarno.

- Ribarstvo

Značajno mjesto u okviru primarne poljoprivredne proizvodnje na području općine Bihać zauzima proizvodnja konzumne ribe i riblje mlađi. Ovom djelatnošću bavi se d.o.o. RIZ "Krajina" Bihać. Površina instaliranih kapaciteta - ribnjaka iznosi 22.500 m². U 2008. godini ostvarena je proizvodnja od 500 tona konzumne ribe i 1.700.000 komada mlađi lipljena i potočne pastrmke. Proizvodnja je standardizirana (HASAP sistem), a plasman proizvoda, osim na domaće, vrši se i na ino tržište.

- Razvoj kooperantske poljoprivredne proizvodnje

Na području općine Bihać djeluje više specijaliziranih udruženja poljoprivrednih proizvođača, koja su uglavnom nastala na osnovu interesnog povezivanja proizvođača istovrsne proizvodnje:

- Udruženje proizvođača mlijeka Bihać
- Udruženje proizvodnje povrća i jagodičastog voća u zatvorenom prostoru Bihać 2006.
- Udruženje pčelara Bihać
- Udruženje sakupljača i proizvođača ljekobilja i šumskih plodova "Zlatnica" Bihać
- Udruženje gljivara "Blagva" Bihać

U proteklom periodu općina Bihać je financijski podržavala proizvodnju u zatvorenom prostoru, revitalizaciju devastiranih pčelinjaka, nabavku pčelinjeg pribora i opreme, zaštitu zdravlja životinja i reprodukciju, organizovanje poljoprivrednih proizvođača i dr.

Strateškim planom razvoja općine Bihać za period od 2008 - 2013. godine Općina Bihać se opredjelila da poljoprivredna proizvodnja s obzirom na raspoložive kapacitete (poljoprivredno zemljište, prerađivački kapaciteti, ljudski potencijali) zauzme još značajnije mjesto u razvoju općine.

RIBNJAK RIZ KRAJINA d.o.o.

2.8.2. Industrija

2.8.2.1. Prehrambena industrija

Privredni nosioci prehrambene industrije na području općine Bihać su:

- "Meggle" Mljekara d.o.o. poduzeće za proizvodnju mlijeka i mliječnih proizvoda. Zahvaljujući direktnom ulaganju postalo je najveći otkupljivač i prerađivač mlijeka u BiH (učesće u ukupnoj preradi mlijeka na nivou Federacije BiH 27 %, učesće u ukupnoj preradi mlijeka na nivou BiH 10 %). Spada u red velikih poduzeća sa značajnim izvozom, a ima i velik utjecaj na povećanje poljoprivredne proizvodnje (povećanje broja muznih krava, proizvodnje stočne hrane i sl.)
- "Bihaćka pivovara" d.d., primjer uspješne privatizacije, spada u red velikih kompanija, koja iz godine u godinu bilježi privredni rast po obimu, asortimanu, kvaliteti i izvozu proizvoda.

2.8.2.2. Drvna industrija

U drvnoj industriji značajni nosioci razvoja na području općine Bihać su:

- Kompanija "Laser" renomirano privatno poduzeće koje proizvodi uredski, kuhinjski, sanitarno kupatilski namještaj, kao i uređenje enterijera i koje bilježi stalan rast po svim kriterijima: obimu, asortimanu, kvaliteti, standardizaciji, kao i kvalitetnoj razvojnoj projekciji
- "Bina" bihaćka industrija namještaja
- "Bor" je uspješno poduzeće za proizvodnju građevinske stolarije i elemenata od drveta.
- "Vitales" d.o.o. je uspješno poduzeće za proizvodnju briketa sa stranim ulaganjem, čija je proizvodnja pretežno namijenjena izvozu
- U drvnoj industriji uspješan razvoj ostvaruju i "Sani - Global" d.o.o. (proizvodnja rezane građe i finalnih proizvoda od drveta) i nekoliko pilana "Brzi" d.o.o., "Pogy" d.o.o. i "Drvoprerada" d.o.o. koje proizvode rezanu građu liščara i četinara i to uglavnom za izvoz

"LASER" d.o.o.

"MEGGLE" Mljekara d.o.o.

"BIHAĆKA PIVOVARA" d.o.o.

2.8.2.3. Metaloprerađivačka industrija

Nosioci metaloprerađivačke industrije na području općine Bihać su:

- Kompanija "BIRA Bihać" tvornica rashladnih aparata i uređaja spada u red velikih kompanija u svom sektoru, izvozno je orijentisana i već sad izvozi 80 % ukupne godišnje proizvodnje.
- Kompanija "Energoelektrik" tvornica rastavljača i kablovskih glava, u kontinuitetu povećava svoju proizvodnju, spada u red srednjih firmi sa 100 % domaćim kapitalom.

BIRA d.o.o.

Kablovske glave

2.8.3. Trgovina

U Bihaću egzistira veći broj velikih trgovačkih centara i to:

"Interex", "Fis", "Tuš", "Robot", "RIZ Krajina", "Ilma", "Konzum", "Izbor trgovine", "Orion", "Interkeramika", "Čavkunović", "Jas Comerc", "Bob", "Vokel", "BND" i dr.

IZBOR TRGOVINE d.o.o.

ROBOT d.o.o.

2.8.4. Turizam

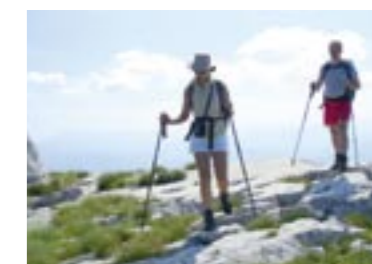
Bihać s veoma povoljnim geoprometnim položajem posjeduje idealne uvjete za razvoj turizma kao jedne od najperspektivnijih grana privrede. Grad obiluje prirodnim resursima gdje se posebno moraju isticati ljepote naše jedine i neponovljive rijeke Une. Ostali uvjeti koji doprinose razvoju turizma su postojanje turističke infrastrukture, opremljenost i kvaliteta turističke ponude.

Razvoju turizma na ovom području će značajno doprinijeti i početak rada Nacionalnog parka "Una", koji je proglašen nacionalnim parkom 29. maja 2008. godine, a Bihać je dobio novu neprocjenjivu vrijednost koju će iskoristiti za razvoj privrede. Una je po svojoj ljepoti, virovima, slapovima, po svom toku i hodu lijepa i možda najljepša rijeka u BiH. Može se dičiti svojim prelijepim vodopadima, od kojih su najatraktivniji vodopadi u naselju Martin Brod i Štrbački buk. Ti prirodni vodopadi predstavljaju unikatnu vrijednost, koja decenijama na Unu privlači ogroman broj zaljubljenika prirodnih ljepota, ali i ribolovce, sportiste i umjetnike koji u Uni traže inspiraciju za svoja djela. Tradicionalno na Uni se održava i međunarodna "Una regata" i mnoge druge manifestacije.

Štrbački buk

Martin Brod

Modernizacija poletno - sletne staze i aktiviranje turističkog aerodroma Golubić u Bihaću obogatit će turističku ponudu i ostvariti bolju povezanost između turističkih kapaciteta regije i korisnika turističkih usluga, prije svega iz zemalja bližeg okruženja. Također, naša planina Plješevica ima brojne turističke mogućnosti. Zimski turizam je na prvom mjestu jer je ova planina poznata po obilnim snjegovima. Postoji mogućnost razvoja i banjskog turizma u Banji Gata, sa bogatim i ljekovitim termalnim izvorima, gdje su već pokrenute određene aktivnosti. Svoju razvojnu turističku šansu i mogućnosti općina Bihać već ostvaruje poslovnim povezivanjem sa svjetski čuvenim Nacionalnim parkom Plitvička jezera i kroz prekograničnu i interregionalnu suradnju.

U sektoru turizma, uspješnije firme koje su izgradile prepoznatljiv poslovni imidž su:

- d.d. "Aduna" Bihać s hotelom "Park" u centru grada, koji je suvremeno uređen, sa nizom sadržaja za prijem većeg broja turista i poslovnih ljudi, zatim suvremeni hotel "Ada" s restoranom "Sunce" i auto - kampom Orljani, s pripadajućim sportsko - rekreativnim sadržajima. Kompanija spada u red srednjih poduzeća koje je u financijskom smislu naslonjeno na domaći privatni kapital

d.d. Aduna - restoran Sunce

Hotel Opal Exclusive

- d.o.o. "Opal commerc" u sastavu kojeg posluje jedan od suvremenijih i moderno opremljenih hotela uz rijeku Unu, hotel "Opal Exclusive" sa svim turističko - ugostiteljskim sadržajima čineći ga atraktivnim za domaće i ino turiste.

Druga uspješna poduzeća koja se bave turističko - ugostiteljskom djelatnošću na području općine Bihać su: d.o.o. OGP Bihać, hotel "Ada -S" Bihać, d.o.o. "Ilma" Bihać, PJ Motel "Rio mare", d.o.o. "Vuković transport" Bihać, hotel "Avlija", d.o.o. "Safir" Bihać, PJ Hotel "Paviljon". Osim pomenutih kompanija, na području općine Bihać posluje i drugi uspješni pružatelji turističkih usluga kao što su smještaji u seoskom domaćinstvu, prenočišta, gostionice s uslugom smještaja, raftinga na rijeci Uni, ronjenja, planinarenja, ekstremnih sportova, jahanja.

2.9. Obrazovanje

Bihać je univerzitetaki grad u kojem se studij odvija u okviru dodiplomskog (VI i VII stupanj) i postdiplomskog studija. Studentima se pruža mogućnost redovnog i vanrednog studija i to na sljedećim fakultetima: Tehnički, Ekonomski, Pravni, Biotehnički, Pedagoški, Visoka zdravstvena škola i Islamski pedagoški fakultet, a nastavu pohađa oko 4.500 studenata.

Ovako razvijen sistem obrazovanja omogućava doobuku, dokvalifikaciju i prekvalifikaciju nezaposlenih lica, koji se također odvija i u okviru "JU Službe za zapošljavanje USK-a", Centar za stručno osposobljavanje i edukaciju, sa sjedištem u Bihaću, čime se uspješno rješavaju problemi nedostajućih radnika u pogledu stručne osposobljenosti.

Osim obrazovanja studenata, većina fakulteta posjeduje institute za naučno - istraživački rad, koji se uglavnom bave primjenjenim istraživanjima za potrebe razvoja privrede. Upravo u ovom dijelu povezanosti nauke i prakse ogleda se strateški značaj Univerziteta za razvoj privrede.

Kako bi kvalitetu nastave podigli na viši nivo Univerzitet u Bihaću se intenzivno povezuje s univerzitetima iz okruženja. Ugovori o međuuniverzitetskoj suradnji su potpisani s univerzitetima iz Italije, Austrije, Mađarske, univerzitetima iz zemalja bivše Jugoslavije, kao i svim državnim univerzitetima u BiH.

3. Uspješno realizirani projekti - reference općine Bihać

- Reforma i reorganizacija općinskog organa uprave s ciljem stvaranja efikasne i transparentne uprave, uprave po Evropskim standardima: ISO standard i Beacon shema.
- Moderna šalter sala - Centar za usluge građanima u Općini Bihać - GAP projekt
- Moderni sportski centri
- Omladinski centar
- Razvoj poslovnih zona
- Suvremeno urbanističko uređenje grada
- Projekti privredne i komunalne infrastrukture
- Projekti iz oblasti kulture
- Afirmacija proizvodnje hrane: stočarstvo, proizvodnja mlijeka, plastenička proizvodnja, voćarstvo, implementacija revolving fonda i dr.
- Regionalni centar za poslovno povezivanje
- Poslovno - stambena izgradnja
- Centar za malo i srednje poduzetništvo i drugi projekti iz oblasti afirmacije poduzetništva

Bihać je grad investiranja i intenzivnog društveno - ekonomskog razvoja.

4. Projekcija razvoja općine Bihać

Razvojna projekcija općine zasniva se na efikasnom korištenju potencijala, proizvodnom zapošljavanju, razvijenom poduzetništvu, javnom i privatnom sektoru, povoljnoj i pogodnoj životnoj sredini, transparentnoj administraciji i boljem životnom standardu, koji omogućuje stabilan kvalitet života svih građana.

Naravno da bi se uspješno realizirala ovakva generalna razvojna projekcija, podrazumijeva se uključivanje općine Bihać u evropske tokove i suradnju sa ostalim dijelovima regije i šire.

5. Strateški razvojni ciljevi Općine Bihać

- Razvijena i održiva privreda
- Postignut skladan i balansiran prostorni razvoj urbanih centara u ruralnim sredinama i alokacija investicija u privredne, saobraćajne i infrastrukturne objekte, koji će omogućiti taj razvoj
- Ravnomjeran i uravnotežen prostorni razvoj na cijelom području općine Bihać koji podrazumijeva približno jednake uvjete u pogledu saobraćajne povezanosti, komunalnog opremanja i sadržaja urbane opreme koji, uz puno aktiviranje prirodnih i stvorenih potencijala, garantira kvalitetne uslove života i rada stanovništva
- Unaprijeđen sistem obrazovanja, koji će težiti evropskom modelu organiziranja i standarda, razvijenim institucijama kulture, sporta i drugih oblasti , te uspostavljenim efikasnim i kvalitetnim sistemom primarne i sekundarne zdravstvene zaštite i unaprijeđenom socijalnom zaštitom
- Uprava po evropskim standardima

6. Značajni razvojni projekti općine Bihać

- Plinifikacija općine Bihać
- Razvoj poduzetništva u Nacionalnom parku "Una"
- Korištenje obnovljivih izvora energije na području općine Bihać
- Turističko - sportski aerodrom "Golubić"
- Turističko - rekreativni - skijališni centar "Duga Luka"
- Poslovne zone općine Bihać
- Turističko - rehabilitacioni centar "Terme" Gata
- Istraživanja i eksploatacija izvorišta pitkih i mineralnih voda na području općine Bihać
- Gradski prijevoz
- Projekt meliorizacije i razvoja poljoprivredne proizvodnje na kompleksu "Velhovsko polje"
- Proizvodnja energije iz otpada
- Projekt valorizacije "Starih gradova"

Lokacija: Općina Bihać

Opis lokacije: Projektovanje i izgradnja sekundarnog plinovoda za općinu Bihać, upravljanje sistemom i snabdijevanje plinom korisnika općine Bihać

Status projekta: Na osnovu urađene Studije izvodivosti plinifikacije Unsko - sanskog kantona i projektne dokumentacije za izgradnju magistralnog plinovodnog sistema za Unsko - sanski kanton, potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju za sekundarnu/općinsku plinovodnu mrežu, izraditi projekt i upravljati projektom, što pretpostavlja održavanje sistema i snabdijevanje općine plinom.

Opis projekta: Snabdijevanje općine Bihać plinom kao energentom budućnosti s višestrukih aspekata. Realizacija projekta plinifikacije podrazumijeva faze:

- Pripremne radnje
- Izrada Projektne dokumentacije
- Izvođenje radova
- Konekcija na magistralni plinovodni sistem
- Snabdijevanje potrošača plinom

Pozadina projekta: Nosilac idejnog koncepta je Općina Bihać, a otvorena je mogućnost realizacije projekta na osnovama javno - privatnog partnerstva. Period implementacije projekta je 5 godina.

Cilj projekta:

- Snabdijevanje sadašnjih i budućih potencijalnih korisnika jeftinijim energentom (privredni, javni i privatni sektor)
- Zaštita okoliša korištenjem plina s aspekta ekološke prihvatljivosti
- Korištenje plina s aspekta univerzalnosti primjene
- Korištenje plina s aspekta višestopenosti iskorištenja (u skoroj budućnosti očekuje se sve češća primjena novih tehnologija za potrošnju plina).

Procijenjena vrijednost ulaganja: cca 5 mil. €

Ulaganja lokalnih partnera: Shodno definisanom modalitetu investiranja i gazdovanja s budućom plinovodnom infrastrukturom.

Ulaganja stranih partnera: Modaliteti JPP (PPP)

Mogući vidovi suradnje: Koncesije, Javno - privatno partnerstvo, formiranje JOINT VENTURE kompanije ili neki drugi modalitet.

Drugi partneri u projektu: Ostavljena mogućnost poslovne suradnje

Lokacija projekta: Područje općine Bihać

Opis lokacije: Područje općine Bihać veoma je pogodno za eksploataciju obnovljivih izvora energije i to: geotermalne energije, hidroenergije (mini hidrocentrale snage do 5 megavata), vjetroenergije, solarne energije, energije iz biomase. Na području općine Bihać, već su vršena određena istraživanja, koja ukazuju na dobre mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije.

Cilj projekta: opća makroekonomska kretanja kod nas i u svijetu ukazuju na to da je energija sve deficitarniji resurs, te da su potrebe sve više izražene za energijom proizvedenom iz obnovljivih izvora, a što će se sve više podsticati iz raspoloživih finansijskih fondova i preferirati kao ulazna komponenta.

Faze u realizaciji projekta: provedba kvalitetnih istraživanja, izrada Studije mogućnosti korištenja pojedinih oblika obnovljivih izvora energije, izrada projektne dokumentacije, izvođenje projekta, upravljanje projektom "Eksploatacija obnovljivih izvora energije".

Modaliteti realizacije projekta: Korištenje koncesionog modela, Javno - privatno partnerstvo (PPP), mješovite kompanije i dr.

Lokacija projekta: Gornji tok rijeke Une
 Opis lokacije: Područje kanjonskog dijela gornjeg toka rijeke Une uzvodno od Lohova, zatim područje kanjonskog dijela donjeg toka rijeke Unac od njenog ušća u Unu uzvodno od Drvarskog polja, te međuprostor između Une i Unca. Područje Nacionalnog parka nalazi se na području općine Bihać u površini od 19.800 ha.

Status projekta: U julu 2008. godine donesen je Zakon o Nacionalnom parku "Una" kako bi se regulisala pitanja zaštite, unapređenja i korištenja, te upravljanje Nacionalnim parkom koje je u nadležnosti Federalnog ministarstva okoliša i turizma.

Potrebno je izraditi projekt koji bi bio u skladu s razvojnim smjernicama Nacionalnog parka, a koji bi se odnosio na poticanje održivog razvoja, valoriziranje prirodnih vrijednosti, pružile razvojne mogućnosti lokalnom stanovništvu, prvenstveno u turizmu, poljoprivredi i proizvodnji zdrave hrane.

Pozadina projekta: Razvojne smjernice odnose se na uvjete u vezi s projektima i investicijama u Nacionalnom parku, koje nisu u suprotnosti s ciljevima proglašavanja Nacionalnog parka.

Razvojnim smjernicama potiče se održivi razvoj prilagođen karakteristikama i prirodnim vrijednostima Nacionalnog parka.

Ciljevi projekta: Afirmacija i razvoj poduzetništva unutar Nacionalnog parka "Una".

Opis projekta: s obzirom da je gornji tok rijeke Une proglašen Nacionalnim parkom i da se radi o području koje je po svojim ljepotama i prirodnim vrijednostima jedinstveno u svijetu, pružaju se velike mogućnosti za razvoj poduzetništva unutar Nacionalnog parka, kroz:

- razvoj turizma (projektiranje, izgradnja i upravljanje turističkim naseljima i objektima)
- turističko poduzetništvo (seoski turizam, izrada suvenira, turistički ostali obrti)
- razvoj sportskog turizma (sportovi na vodi, pješačenje, planinarenje, biciklizam i dr.)
- razvoj poljoprivrede.

Modaliteti realizacije projekta: Direktna investiciona ulaganja kroz poslovnu kompaniju, Javno-privatno partnerstvo (PPP), mješovita poduzeća i drugi vidovi partnerstva.

Lokacija: Bihać- naselje Golubić

Opis lokacije: U naselju Golubić koje se nalazi udaljeno 3 - 4 kilometra od grada Bihaća, nalazi se sportski aerodrom Golubić.

Status projekta: Vlasnik postojećeg lokaliteta (zemljišnog kompleksa) sportsko - turističkog aerodroma Golubić kod Bihaća je Općina Bihać, a isti koristi Udruženje pilota i vlasnika aviona Bihać, koje je ujedno i potencijalni partner na implementaciji projekta. Pribavljena je sva dokumentacija neophodna za pokretanje postupka modernizacije poletno - sletne piste dužine 1.200 metara s mogućnošću rekonstrukcije na 1.800 m i aktiviranja aerodroma za avione s 20 - 50 putnika maksimalnog doleta 2.000 km, prevashodno za potrebe razvoja turizma u Sjeverozapadnoj regiji. Općina Bihać ima veoma dobru osnovu za pripremu i realizaciju ovog projekta što je utvrđeno Studijom izvodivosti koju je 1997. godine sačinila "Klenk - Gruppe" d.o.o. Bihać.

Opis projekta: Osim pripreme i izgradnje asfaltne poletno - sletne piste, implementacija projekta podrazumijeva izgradnju i ostalih potrebnih infrastrukturnih sadržaja i unapređenje organizacije koja će upravljati aerodromom i vršiti aktivnu promociju i valorizaciju ukupnog turističkog proizvoda regije.

Pozadina projekta: Aerodrom raspolaže s veoma povoljnim lokalitetom za izgradnju suvremenog turističko-sportskog aerodroma, projektnom dokumentacijom i odgovarajućom navigacijskom opremom prikladnom za avione generalne avijacije, male i sportske avione, te pratećim objektima neophodnim za nesmetanu dnevnu funkciju aerodroma. Bihać po svojim klimatskim karakteristikama, s izrazito rijetkim maglama, predstavlja idealnu lokaciju za uspostavu ovakvog objekta.

Cilj projekta: Turizam, kao grana privrede nalazi se u vrhu strateških prioriteta BiH, a regija sjeverozapadna BiH i općina Bihać, kao njen najljepši i turističkim potencijalima najbogatiji dio, vidi svoju komparativnu prednost i razvojnu šansu u boljoj komunikacijskoj povezanosti u čemu je velika važnost i uloga funkcionisanja jednog modernog turističko - sportskog aerodroma. Općina Bihać bi realizacijom ovog projekta u mnogome bi unaprijedila nivo atraktivnosti turističkih destinacija i sadržaja na ovom području, te ostvarila bolju povezanost između turističkih kapaciteta regije i korisnika turističkih usluga, prije svega iz zemalja bližeg okruženja.

Procijenjena vrijednost ulaganja: cca 25 mil. €.

Ulaganja lokalnih partnera: Općina Bihać s postojećim lokalitetom - zemljišnim kompleksom površine 264.500 m², postojećom projektnom dokumentacijom, kvalitetnim administrativnim servisom, postojećom infrastrukturom, kao i učesćem projektnog partnera Udruženje pilota i vlasnika aviona Bihać.

Ulaganja stranih partnera: Mogućnost investiranja u projekt rekonstrukcije i modernizacije turističko - sportskog aerodroma.

Popratna dokumentacija: Studija izvodivosti i dokumentacija neophodna za pokretanje postupka modernizacije poletno - sletne piste.

Lokacija: planina Plješevica koja se nalazi nedaleko od grada Bihaća.

Opis lokacije: Planinsko područje Plješevica nalazi se 10 kilometara južno i jugozapadno od grada Bihaća uz samu granicu s R Hrvatskom i obuhvata područje od oko 7.600 hektara uglavnom pokriveno šumama i pašnjacima. S Bihaćem je spojeno asfaltnim putem do naselja Zavalje, dok su unutar ovog planinskog područja izgrađeni kvalitetni makadamski putevi, koje održava Javno poduzeće "Unsko - sanske šume". Ovo poduzeće gospodari cijelim planinskim područjem Plješevica uključujući i planinsko lovište. Do svih važnijih objekata u ovom području moguće je doći autobusom ili ličnim autom. U južnom dijelu planinskog područja Plješevica, nalazi se sportsko - rekreativni centar "Duga Luka". Centar je izgrađen 1983. godine uz pomoć Olimpijskog komiteta XIV ZOI (Zimskih olimpijskih igara) Sarajevo '84, s ciljem otvaranja novih skijališnih centara u planinskim masivima BiH i omogućavanja dnevne rekreacije građana Bihaća i šireg područja.

Status projekta: prijašnja infrastruktura kao i objekti ovog turističko - sportsko - rekreativnog centra (dalekovod za snabdjevanje el. energijom 20 KV, putna saobraćajnica, ski lift, vikend naselje, lovačka kuća i ostali objekti) je devastirana uslijed ratnih dešavanja na ovim prostorima. S ciljem poboljšanja življenja i održivog razvoja žitelja ovog planinskog područja, te povratka stanovnika na ovo područje, grad Bihać je pokrenuo aktivnosti na ponovnom aktiviranju prostora na planinskom području Plješevica, a što podrazumijeva osposobljavanje izletišta za intenzivnu dnevnu rekreaciju u ljetnom i zimskom periodu u pravcu razvoja turizma i obogaćivanja turističke ponude.

Opis projekta: revitalizacija - modernizacija centra, odnosno stavljanje u funkciju infrastrukture i svih ostalih objekata za funkcionisanje ove značajne i atraktivne destinacije

Cilj projekta: stvaranje uslova za intenzivnu dnevnu rekreaciju, obogaćivanje turističke ponude, obezbjeđenje uslova za bavljenje sportsko - rekreativnim aktivnostima posebno u zimskom periodu, razvoja seoskog turizma i zaštita životne okoline

Procijenjena vrijednost ulaganja: cca 15 milion €

Ulaganja lokalnih partnera: ulaganja lokalne zajednice u rekonstrukciju primarne infrastrukture i izradu projektne dokumentacije.

Ulaganja stranih partnera: dovođenje kompletne infrastrukture i objekata u status upotrebljivosti i definitivne komercijalne eksploatacije

Mogući vidovi suradnje: ustupanje na dugoročno korištenje ove destinacije putem koncesionog ugovora, zajedničko ulaganje, Javno - privatno partnerstvo, modalitet JOINT VENTURE poslovne suradnje i slično

Drugi partneri na projektu: poslovno - turističke kompanije, domaće i ino - poslovne kompanije

Popratna dokumentacija: rješenje ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva o proglašenju šume s posebnom namjenom, na lokalitetu "Duga Luka" Plješevica površine 118,2 hektara i elaborat za proglašenje ovog šumskog kompleksa s posebnom namjenom, projektni Prijedlog za unapređenje života za održivi razvoj planinskih područja, Nacrt Regulacionog plana "Duga Luka" i ostala pripremna dokumentacija za izradu projektne dokumentacije.

Lokacija i opis projekta: općina Bihać na svom području ima tri poslovne zone:

1. _____

Poslovna zona "Kamenica I" locirana je na sjeverozapadnom dijelu urbanog područja grada Bihaća, na postojećem magistralnom putu M 5 Bihać - granični prijelaz Izačić, čime se preko R Hrvatske ostvaruje veza sa zemljama Evropske unije. Udaljenost od centra grada iznosi približno 4 km, a od graničnog prijelaza Izačić 8 km. Ukupna površina poslovne zone je 392.000 m² i podijeljena je na 71 parcelu površine od 2.090 do 7.800 m² namijene za malo i srednje poduzetništvo, parcelu namijenjenu sadržaju sajmišta površine 35.810 m², motela površine 10.380 m², uprave s administracijom površine 9.000 m² i info centra s parkingom površine 10.100 m². Po strukturi vlasništva 24 parcele ili cca 133.070 m² su vlasništvo općine Bihać s 1/1, 12 parcela ili cca 45.180 m² Socijalističkog Saveza, a 39 parcela ili cca 213.750 m² je privatno vlasništvo. Na 7 parcela su izgrađeni poslovni objekti koji obavljaju djelatnost, a dodijeljeno je na korištenje radi građenja putem javnog natječaja još 9 parcela, vlasništvo Općine Bihać, kod kojih su u toku pripreme za izgradnju objekata.

2. _____

Poslovna zona "Kamenica II" nalazi se na suprotnoj strani magistralnog puta M 5 u odnosu na poslovnu zonu "Kamenica I". Aktivnosti na uspostavi ove poslovne zone su u toku, a kao prethodno pitanje pokrenuta je procedura Izmjena i dopuna Regulacionog plana Kamenica i Regulacionog plana Barani, s ciljem uspostave Poslovne zone "Kamenica II".

3. _____

Poslovna zona Ripač locirana je u jugoistočnom dijelu općine Bihać unutar urbanog područja Ripač, uz magistralni putni pravac Bihać - Sarajevo, na prilazu gradu Bihaću iz pravca Bosanskog Petrovca. Regulacionim planom Poslovna zona Ripač, koji je usvojen početkom 2009. godine površina prostornog obuhvata koji je tretiran Planom iznosi 208.200 m². Planom je predložena preparcelizacija zemljišta na ukupno 13 parcela prosječne veličine cca 10.000 m². Zemljište veličine 41.000 m² koje je općinsko vlasništvo isparcelisano je na 5 parcela, a ostatak zemljišta koji je u privatnom vlasništvu je preparcelisan na način da su objedinjavane parcele istog vlasnika gdje je to bilo moguće, a gdje nije, formirane su logične parcele, vodeći računa o principu vlasničkog reciprociteta u smislu međusobne kompenzacije, kako bi plan bio ostvariv i rješiv s imovinsko - pravnog aspekta.

Cilj projekta: stvaranje predispozicija za intenzivniji razvoj poduzetništva i investiranja u općinu Bihać Olakšice za investitore u poslovnim zonama: Odlukom o građevinskom zemljištu (Službeni glasnik općine Bihać broj 6/09) utvrđene su olakšice za investitore koji grade proizvodne objekte i to prilikom plaćanja rente umanjenje za 10% do 50% zavisno od broja lica koje upošljava i investitorima koji grade u poslovnoj zoni za djelatnosti koje su odlukom Općinskog vijeća utvrđene kao djelatnosti od posebnog interesa za općinu Bihać, a koje podrazumijevaju zapošljavanje većeg broja nezaposlenih ili lica s invaliditetom, omogućuju se sljedeće pogodnosti i olakšice:

- plaćanje naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta u 12 rata po potpisivanju ugovora
- isključivanje iz obračuna prethodnih troškova uređenja, kada investitori grade na djelimično uređenom zemljištu, ako se investitor ugovorom obaveže da će o svom trošku opremiti zemljište sa sekundarnom infrastrukturom za potrebe njegovog objekta
- oslobođanje od obaveze plaćanja naknade za korištenje gradskog građevinskog zemljišta u narednih 5 (pet) godina, počev od dana početka obavljanja djelatnosti

U izuzetnim slučajevima kad se odlukom Općinskog vijeća utvrdi da je gradnja objekata za obavljanje privredne, obrtničke ili druge djelatnosti od posebnog značaja i interesa za razvoj općine, može se investitorima odobriti plaćanje naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta u 24 mjesečne rate, pod uslovom da pri zaključenju ugovora preda jedan od instrumenata o bezuvjetnom osiguranju plaćanja.

Modaliteti investiranja: direktna ulaganja, osnivanje mješovitih poduzeća, Javno - privatno - partnerstvo.

Lokacija: općina Bihać, mjesna zajednica Gata

Cilj projekta: izgradnja turističkih sadržaja i kapaciteta u funkciji razvoja banjskog turizma

Procijenjena vrijednost ulaganja: cca 30 miliona €

Ulaganja lokalnih partnera: otkup zemljišta, istraživanja bušotina termalnih voda, infrastruktura

Ulaganja stranih partnera: izgradnja hotelskih kapaciteta, bazena i ostalih osnovnih i pratećih banjskih i sportsko - rekreativnih sadržaja.

Mogući vidovi suradnje: zajednička ulaganja, koncesije, Javno - privatno partnerstvo

Drugi partneri na projektu: Vlada USK-a, Zdravstvena ustanova "Lječilište - Gata"

Popratna dokumentacija: urađena su istraživanja na 15 bušotina termalnih izvora, lokalni put u prvoj fazi, idejna rješenja kompleksa hotela, bazena i ostalih popratnih sadržaja.

Lokacija projekta: općina Bihać

Pozadina projekta: za poslove prikupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog krutog otpada na području općine Bihać zaduženo je Javno komunalno poduzeće "KOMRAD" d.o.o. Bihać. Pomenute usluge provode se za ukupno 13.326 domaćinstava i 1.128 poduzeća. Uslugom prikupljanja i odvoza otpada pokriveno je 95 % stanovnika općine Bihać, a prikupljanje se vrši raspoloživim vozilima po utvrđenoj dnevnoj i sedmičnoj dinamici. Prikupljanjem nije obuhvaćeno 8 najudaljenijih naselja. Dnevno prikupljene količine otpada iznose 160-170 m³, a u pojedinim periodima godine (proljeće, jesen) dostižu količinu i do 200 m³. Ukupna količina prikupljenog krutog otpada procjenjuje se na oko 70.000 m³ godišnje, ukupno po stanovniku 0,91(m³/ stan).

Prema posljednjim procjenama strukturu komunalnog otpada na području općine, čine papir 35 %, guma 15 %, drvo 10%, povrće 10 %, staklo 10 %, tekstil 8 %, plastika 5 %, metali 2 %, koža, prašina, pepeo i drugi materijali 5 %. Navedeni podaci pokazuju da bi se uvođenjem selektiranja i odvajanja krutog otpada kod korisnika, mogle ostvariti značajne uštede u procesu upravljanja krutim otpadom, posebno kod troškova prikupljanja i prijevoza otpada, ostvarivanjem prihoda od prikupljenih sekundarnih sirovina, kao i smanjenja potpunosti postojećeg odlagališta.

Ciljevi realizacije projekta: Sistemsko zbrinjavanje otpada (selekcioniranje), reciklaža i proizvodnja energije iz otpada.

Modaliteti realizacije projekta: Koncesije, Javno - privatno partnerstvo (PPP), direktna ulaganja i drugi modaliteti.

Lokacija: općina Bihać

Opis lokacije: Klokot je drugo najizdašnije izvorište pitke vode u BiH / $Q_{min} = 2.000 \text{ l/s}$ /. Nalazi se 4 km jugoistočno od Bihaća. Grad Bihać koristi oko 200 l/s za vodosnabdijevanje. Ostrovica se nalazi na jugu općine. Izdašnost izvorišta je $Q_{min} = 750 \text{ l/s}$. Gata se nalazi zapadno od Bihaća. Voda za piće je izuzetne kvalitete i prema svojim karakteristikama odgovara vodi za piće "Evian" iz Francuske. Voda za piće je blago mineralizirana, izvrsnog okusa. Ostali mnogobrojni izvori pitke vode na planinsko - brdskom području općine Bihać, odličnih su performansi.

Status projekta: Općina Bihać je izradila Strateški plan za vode i okolišnu sanitaciju, Projekt zaštite izvorišta Klokot i Privilica i Projekt zaštite izvorišta Ostrovica i Toplice, a u toku je izrada Projekta odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda i izgradnje sanitarne deponije. Svi projekti imaju cilj zaštitu vodnih resursa, s ciljem zaštite kvalitete vode za piće. Općina Bihać posjeduje dokumentaciju za postojeće lokalitete na kojima se nalaze veoma izdašni i kvalitetni izvori vode za piće, a u toku su i opsežna istraživanja istih.

Izvorište Klokot

Cilj projekta: strateški dugoročni cilj Općine Bihać je da osigura zaštitu izvorišta voda za piće i putem koncesija omogućiti investitorima ulaganja u izgradnju punionica.

Pozadina projekta: prosječni interni prinos obnovljivih vodnih resursa po osobi u općini Bihać je 5 puta veći od svjetskog prosjeka. Voda za piće je strateški resurs, te su poduzete sve mjere da se izuzetan kvalitet vode za piće zaštiti i valorizira na način koji ne ugrožava ravnotežu prirodnih resursa. Općina Bihać putem koncesija može osigurati investitorima korištenje vodnih resursa.

Procijenjena vrijednost ulaganja: vrijednost ulaganja ovisi o kapacitetu objekata i opreme postrojenja punionice vode za piće.

Ulaganja lokalnih partnera: lokalni partner Općina Bihać u fazi je izrade Projekta odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda vrijednosti 25 miliona €, te izgradnje sanitarne deponije za odlaganje krutog otpada procijenjene vrijednosti 8 miliona €

Ulaganja stranih partnera: ulaganja stranih partnera u ovoj oblasti s obzirom na količinu vode za piće ovisna su o mogućnostima plasmana vode za piće na tržištu i projektovanim kapacitetima

Mogući vidovi suradnje: Javno - privatno partnerstvo i drugi modaliteti

Popratna dokumentacija: Strateški plan za vode i okolišnu sanitaciju, Projekt zaštite izvorišta Klokot i Privilica i Projekt zaštite izvorišta Ostrovica i Toplice, analize vode za piće, postojeća istraživanja i ostala dokumentacija.

Gradski prijevoz

Lokacija: Općina Bihać

Opis lokacije: Gradski prijevoz prema projektu "Uspostava gradskog autobusnog transporta u općini Bihać"
Cilj projekta: ravnomjeran i uravnotežen prostorni razvoj na cijelom području općine Bihać, koji podrazumijeva približno jednake uvjete u pogledu saobraćajne povezanosti, kao i zbog veoma dinamičnog razvoja općine, geografskog položaja, dnevne migracije stanovništva prema Bihaću, kao administrativnom sjedištu USK-a i univerzitetskom gradu

Opis projekta: projektom je planirano 6 linija, 8 autobusa, 74 autobusna stajališta, kupovina zemljišta za parking i održavanje, oprema i zapošljavanje 22 radnika

Procijenjena vrijednost ulaganja: cca 1,9 mil. €

Modaliteti implementacije projekta: direktna ulaganja, Javno - privatno partnerstvo, koncesije i drugi modaliteti partnerstva i investicionih ulaganja.

Naziv projekta: projekt melioracije i razvoja poljoprivredne proizvodnje na kompleksu "Velhovsko polje"

Lokacija projekta: uz rijeku Unu kod naselja Pokoj nalazi se Velhovsko polje površine 250 ha
Opis projekta: S ciljem unapređenja poljoprivrednog sektora odnosno privođenja poljoprivrednog zemljišta u aktivno oranično zemljište, potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju i izvršiti melioraciju Velhovskog polja, te razvijati poljoprivrednu proizvodnju na istom

Projekt podrazumijeva izradu dokumentacije potrebne za hidromelioracione radove na području Velhovskog polja, koje se nalazi u dolinskom dijelu srednjeg toka rijeke Une, zatim izgradnju i funkcionisanje melioracionog sistema, kao i afirmaciju i intenzivan razvoj poljoprivredne proizvodnje.

Višestruka ispitivanja provedena na ovom području pokazala su da se radi o veoma kvalitetnom poljoprivrednom zemljištu. Prethodno rađene hidrološke analize pokazale su da je rizik od poplava na ovom lokalitetu relativno visok i da je zbog navedenih poremećaja u vodnom režimu polje potpuno neupotrebljivo za privrednu proizvodnju i građevinske radove bilo kojeg oblika.

Faze realizacije projekta:

- izrada hidro - pedološke Studije hidromelioracionog područja Velhovskog polja uključujući i hidrogeologiju
- rješavanje imovinsko - pravnih odnosa i okrupnjavanje kompleksa
- izrada Idejnog projekta odvodnjavanja hidromelioracionog područja Velhovskog polja i Izrada Idejnog rješenja sistema navodnjavanja hidromelioracionog područja Velhovskog polja
- izrada Studije buduće organizacije hidromelioracionog područja
- izrada Projektne dokumentacije
- izvođenje radova
- upravljanje sistemom i afirmacija poljoprivredne proizvodnje
- perspektivno upravljanje projektom i permanentni razvoj

Cilj projekta: razvoj i unapređenje poljoprivrede i prehrambene industrije, zapošljavanje, smanjenje uvoza hrane, afirmacija primarne poljoprivredne proizvodnje u zatvorenom prostoru i drugi direktni i indirektni efekti

Modaliteti realizacije projekta: direktna ulaganja, kooperativno upravljanje: kompanija-zadruga - farmeri, Javno - privatno partnerstvo i drugi poslovni modaliteti.

Lokacija projekta: Područje općine Bihać

Opis projekta: Područje općine Bihać kroz prizmu starih gradova možemo postaviti kroz dvije cjeline u kojima su dominantne s jedne strane Sokolačka kula i na drugoj poziciji kule na Ostrovici, Havali, Orašcu i Čovki, koje se nalaze u prostoru Nacionalnog parka Una.

Stari grad Sokolac - Bihać

Projektom se žele stare kule restaurirati u skladu s propisima Zavoda za zaštitu kulturnog naslijeđa, a sadržajima prilagoditi atraktivnim turističkim ponudama koje se uklapaju u ambijent Nacionalnog parka Una. Danas se zidine starih gradova urušavaju i veoma su zapuštene, pa je neophodan sveobuhvatan i detaljno isplaniran pristup ovom projektu. Intencija ovog projekta je obnavljanje 3 stara grada na području Općine Bihać, kao i stavljanje istih u funkciju razvoja turizma.

Ciljevi projekta: generalni cilj projekta je restauracijom i osmišljenim sadržajima dobiti atraktivnu i konkurentnu turističku ponudu za investiciona ulaganja u funkciji oživljavanja starih gradova na području općine Bihać, a specifični ciljevi su: kreiranje novih turističkih sadržaja i afirmacija turizma na području općine Bihać, novo zapošljavanje, veći broj posjetitelja i duže zadržavanje na području općine Bihać.

Faze realizacije projekta: analiza postojećeg stanja identificiranih destinacija (starih gradova), intervencije na obnavljanju starih gradova u skladu s propisima i projektnom dokumentacijom, stavljanje u funkciju poslovnih aktivnosti (valorizacija), upravljanje projektom.

Stari grad Havala - Kulen-Vakuf

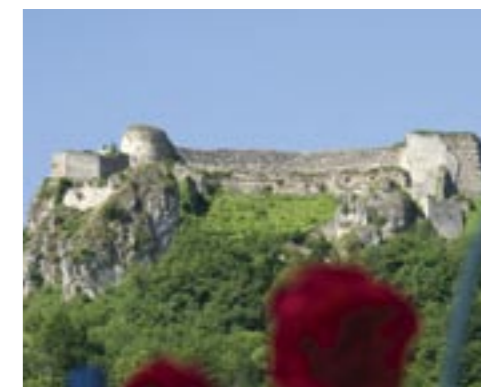

Očekivani rezultati: zaštita kulturno - historijskog naslijeđa, valorizacija starih gradova kroz stavljanje istih u ekonomsku funkciju, afirmacija turizma i ukupnog ekonomskog razvoja općine Bihać

Modaliteti realizacije projekta: priprema baze podataka, urbanističko - arhitektonska idejna rješenja kao i neophodna dokumentacija za izgradnju pristupnog puta i ostale infrastrukture, te primjena Javno-privatnog partnerstva (PPP) u planiranju realizacije i praćenja ostvarenja etapa postavljenih ciljeva i zadataka.

Stari grad Orašac - Kulen-Vakuf

Stari grad Ostrovica - Kulen-Vakuf

7. Pravni okvir za investiranje i poslovanje u općini Bihać

* Zakon o privrednim društvima (Službene novine F BiH broj 23/99, 45/00, 2/02, 6/02 i 29/03, 68/05 i 91/07) uređuje osnivanje, poslovanje, upravljanje i prestanak privrednih društava. Društvo je pravno lice koje samostalno obavlja privrednu djelatnost proizvodnje i prodaje proizvoda i vršenja usluga na tržištu radi sticanja dobiti. Društvo mogu osnovati domaća i strana fizička i pravna lica.

Privredno društvo može biti organizovano kao:

- društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću (d.n.s.o.)
- komanditno društvo (k.d.)
- dioničko društvo (d.d.)
- društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.)

* Zakon o registraciji poslovnih subjekata u F BiH (Službene novine F BiH 27/05 i 68/05) uređuje pravila vanparničnog postupka na osnovu kojih nadležni registarski sud postupa i odlučuje o upisu u sudski registar poslovnih subjekata u F BiH. Postupak upisa u registar poslovnih subjekata u F BiH je hitan, jednoobrazan i primjenjiv na sve poslovne subjekte osnovane u BiH kako od domaćih, tako i od stranih pravnih i fizičkih lica.

* Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima (Službene novine F BiH broj 35/09) uređuje uvjete obavljanja obrtničke djelatnosti (obrta) i srodnih djelatnosti, registraciju, poslovanje, zajedničko obavljanje i prestanak obavljanja obrta i srodnih djelatnosti, obrazovanje i osposobljavanje za obavljanje obrta i srodnih djelatnosti, organiziranje obrtnika i lica koja obavljaju srodne djelatnosti i nadzor.

* Zakon o politici direktnih stranih ulaganja u BiH (Službeni glasnik BiH broj 17/98 i 13/03) uređuje osnovne politike i principe učesća stranih ulagača u privredi BiH. Objasnjeni su pojmovi strani ulagač, direktno strano ulaganje, strana kontrola, rezident BiH, ulog, slobodna konvertibilna marka, entitet i javno informisanje. Strani ulagač ima pravo da investira, reinvestira dobit iz takvih ulaganja u bilo koji i sve sektore privrede BiH, i to u istom obliku i pod istim uslovima definisanim za rezidente BiH i važećim zakonima i propisima BiH i entiteta.

* Zakon o stranim ulaganjima (Službene novine F BiH broj 61/01 i 50/03) uređuje prava, obaveze i povlastice stranih ulagača, oblike stranih ulaganja, postupak odobrenja i određuje organe nadležne za odobrenje stranih ulaganja u F BiH. Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o politici direktnih stranih ulaganja u BiH (Službeni glasnik BiH broj 17/98 i 13/03).

Oblici stranih ulaganja po ovom Zakonu su sljedeći:

- osnivanje pravnog lica u potpunom vlasništvu stranog ulagača
- osnivanje pravnog lica u zajedničkom vlasništvu domaćeg i stranog ulagača
- ulaganje u postojeće pravno lice
- posebni oblici ulaganja

* Zakon o vanjskotrgovinskoj politici (Sl. glasnik BiH, broj 7/98 i 35/04) reguliše osnovne elemente sistema za izvoz i uvoz roba i usluga i određuje uslove za izvršavanje ekonomskih djelatnosti u inozemstvu i za izvršavanje ekonomskih djelatnosti od fizičkih i pravnih lica u BiH. Ovim zakonom, utvrđena su i pravila koja proizlaze iz trgovinskih sporazuma za vanrednu primjenu zaštitnih mjera i za zaštitu domaćeg tržišta od međunarodne nepravedne konkurencije, kao što su damping i subvencije. Donošenje unilaterarnih mjera u vezi s vanjskom trgovinom i sporazumi s trećim zemljama u oblasti vanjske trgovine su nadležnost intucija BiH, a vanjsko-trgovinsku politiku utvrđuju organi BiH s nadležnim organima entiteta.

Uvoz i izvoz roba je slobodan od bilo kakvih ograničenja ili drugih mjera istog efekta, ali se ne isključuju zabrane ili ograničenja međunarodnog prometa opravdane na temelju javnosti, morala, javne politike ili javne sigurnosti. Uvoz i izvoz će se osigurati pod istim uslovima na čitavoj teritoriji BiH. Uvezena roba je podložna istim poreskim i zakonskim uslovima koji su uvedeni za iste ili slične robe proizvedene u BiH.

Vijeće ministara propisuje obim ili vrijednost kvota, način, vremenski period i uvjete za njihovu klasifikaciju. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH osigurava potreban broj bilateralnih i multilateralnih dozvola, kvota, kontingenata, detašmana i sl. za potrebe privrede BiH. Raspodjela se vrši na entitete, a ovi na krajnje korisnike.

* Odluka o uslovima za otvaranje i rad predstavništava stranih osoba u F BiH (Službene novine F BiH broj 7/95) predstavništvo može otvoriti strana pravna i fizička osoba koja vrši privrednu ili bankarsko - finansijsku djelatnost ili poslove osiguranja, strana nacionalna i međunarodna organizacija u koju su učlanjene strane osobe koje se bave privrednom djelatnošću i strana nacionalna i međunarodna, odnosno regionalna organizacija koja se bavi unapređenjem ekonomskih odnosa s Federacijom.

Predstavništvo je sastavni dio pravne osobe - osnivača, nema status pravne osobe i obavlja poslove po nalogu osnivača. Strana osoba koja ima predstavništvo u Federaciji može otvoriti jednu ili više poslovnica svog predstavništva na teritoriji Federacije BiH.

* Zakon o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH (Službeni glasnik BiH broj 44/03 i 51/04) uspostavlja institucionalnu i organizacionu osnovu za jedinstven sistem indirektnog oporezivanja u BiH, a provodi ga Uprava za indirektno oporezivanje sa sjedištem u Banja Luci. U smislu ovog zakona pojam "indirektni porez" odnosi se na sve uvozne i izvozne dažbine, akcize, porez na dodanu vrijednost i sve druge poreze zaračunate na robu i usluge, uključujući i poreze na promet i putarine.

* Zakon o carinskoj politici BiH (Sl. glasnik BiH broj 57/04) primjenjuje se jedinstveno na carinskom području BiH, a provodi ga Uprava za indirektno oporezivanje. Određene odredbe carinskih propisa mogu se primjenjivati i van carinskog područja BiH na osnovu propisa kojima se reguliraju te oblasti ili na osnovu međunarodnih konvencija. Zakon je regulisao da svako lice može imenovati zastupnika u poslovima pred carinskim organima u skladu s propisanim uvjetima.

Svako lice može zatražiti informacije od carinskih organa o primjeni carinskih propisa, koje se dostavljaju besplatno, osim u slučajevima kada se carinski organ izloži posebnim troškovima. Carinski organi na pismeni zahtjev izdaju obavezujuću informaciju o tarifnom razvrstavanju robe i o porijeklu robe, u skladu s provedbenim propisima. Carinsko evidentiranje naplaćuje se pri uvozu roba u iznosu od 1% carinske vrijednosti s tim da Upravni odbor može da propiše koje robe će biti oslobođene od te naplate. Obavezujuća informacija o razvrstavanju robe po carinskoj tarifi važi šest godina, a o porijeklu robe tri godine od dana izdavanja. Dažbine koje se zakonski potražuju prilikom nastanka carinskog duga zasnivaju se na carinskoj tarifi BiH.

* Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Sl. glasnik BiH broj 9/05) PDV se plaća na promet dobara i usluga koje poreski obveznik, u okviru obavljanja svojih djelatnosti, izvrši na teritoriji BiH uz naknadu i uvoz dobara u BiH, a standardna stopa PDV-a na oporezivi promet dobara i usluga i uvoz dobara u BiH iznosi 17 %.

* Zakon o porezu na dohodak (Službene novine F BiH broj 10/08) propisuje način utvrđivanja i plaćanja poreza na dohodak fizičkih osoba u F BiH. Porezni obveznik je rezident koji ostvaruje dohodak na teritoriji F BiH i nerezident (fizička osoba koja na teritoriji Federacije boravi manje od 183 dana) koji obavlja samostalnu ili nesamostalnu djelatnost na teritoriji Federacije ili prihod od pokretne i nepokretne imovine, autorskih prava, patenata, licencija, ulaganja kapitala ili bilo koje druge djelatnosti koja rezultira ostvarenjem prihoda koji je oporeziv po ovom zakonu.

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Prihodi koji se u smislu ovog zakona ne smatraju dohotkom su prihodi po osnovu sudjelovanja u raspodjeli dobiti gospodarskih društava.

* Zakon o porezu na dobit privrednih društava (Službene novine F BiH broj 32/97 i 29/00) Obveznik poreza na dobit privrednih društava je: poduzeće, banka i druga finansijska organizacija i društvo za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, zadruga i zadružna organizacija i institucija koja prodajom proizvoda i usluga na tržištu ostvaruje dobit. Osnovicu oporezivanja predstavlja oporeziva dobit obveznika koja se utvrđuje u poreznom bilansu. Porez na dobit plaća se po stopi od 10 % na utvrđenu poreznu osnovicu u poreznom bilansu.

Plaćanja poreza na dobit oslobađa se:

- obveznik koji je u godini za koju se utvrđuje porez na dobit izvozom ostvario više od 30 % od ukupno ostvarenog prihoda
- obveznik koji u pet uzastopnih godina investira u proizvodnju u vrijednosti od najmanje 20 miliona KM, na teritoriji F BiH, počevši od prve godine investiranja u kojoj mora biti investirano najmanje 4 miliona KM
- obveznik koji zapošljava više od 50 % invalidnih lica i lica s posebnim potrebama duže od godinu dana za godinu u kojoj je bilo zaposleno više od 50 % tih lica
- obveznik - poslovna jedinica nerezidenta koji je osnovan ili čije je sjedište ili kojem se stvarna uprava i nadzor nad poslovanjem nalazi izvan teritorije Federacije, a u BiH oslobađa plaćanja poreza na dobit za dobit koju ostvari poslovanjem na teritoriji Federacije.

* Zakon o doprinosima (Službene novine F BiH broj 35/98, 54/00,16/01,37/01 i 1/02) uređuje sistem obaveznih doprinosa, kao osnovnih instrumenata za finansiranje obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti, kao i gornja granica stopa doprinosa na teritoriji F BiH.

Najviše stope doprinosa mogu iznositi:

- za penzijsko i invalidsko osiguranje
 - a) iz ličnih primanja i drugih primanja osiguranika 17 %
 - b) na isplaćena lična primanja na teret poslodavca 7 %
- za zdravstveno osiguranje:
 - c) iz ličnih primanja i drugih primanja osiguranika 13 %
 - d) na isplaćena lična primanja na teret poslodavca 4 %
- za osiguranje od nezaposlenosti
 - e) iz ličnih primanja i drugih primanja osiguranika 2 %
 - f) na isplaćena lična primanja na teret poslodavca 0,50 %

Osnovica obračuna doprinosa je bruto - plata, odnosno naknada plate radnika, utvrđena u skladu sa zakonom ili drugim propisima.

* Zakon o radu (Službene novine F BiH broj 43/99, 32/00 i 29/03) uređuje zaključivanje ugovora o radu, radno vrijeme, plate, prestanak ugovora o radu, ostvarivanje prava i obaveza iz radnog odnosa, ako drugim zakonom nije drugačije određeno. Zaključivanjem ugovora o radu između poslodavca i zaposlenika zasniva se radni odnos. Puno radno vrijeme zaposlenika traje najduže 40 sati sedmično, a rad s kraćim ili dužim radnim vremenom određen je ovim zakonom. Plate zaposlenika utvrđuju se kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu. Kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu utvrđuje se najniža plata, te uslovi i način njenog usklađivanja.

Pravilnik o radu donosi i objavljuje poslodavac koji zapošljava više od 15 zaposlenika, kojim se uređuju plate, organizacija rada i druga pitanja značajna za uposlenika.

Kolektivni ugovor može se zaključiti za teritoriju Federacije, za područje jednog ili više kantona, za određenu djelatnost ili za jednog ili više poslodavaca. Na strani zaposlenika kod zaključivanja kolektivnog ugovora može biti sindikat ili više sindikata, a na strani poslodavca može biti poslodavac, više poslodavaca ili udruženje poslodavaca. Kolektivnim ugovorom uređuju se prava i obaveze strana koje su ga zaključile, te prava i obaveze iz radnog odnosa ili u vezi s radnim odnosom, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

* Zakon o zapošljavanju stranaca (Službene novine F BiH broj 8/99) uređuje način i uvjete zapošljavanja stranog državljanina i lica bez državljanstva (stranca), nadležnost Federalnog zavoda za zapošljavanje i javnih službi za zapošljavanje kantona. Stranac može zaključiti ugovor o radu ili o obavljanju privremenih i povremenih poslova, na osnovu radne dozvole. Zahtjev za izdavanje radne dozvole podnosi poslodavac službi za zapošljavanje kantona, koja prijedlog za zapošljavanje stranca i zahtjev za izdavanje radne dozvole dostavlja Federalnom zavodu. Na osnovu odobrenja Federalnog zavoda, radnu dozvolu izdaje služba za zapošljavanje kantona.

8. Prava, povlastice i obaveze stranih ulagača

Utvrđene su u Zakonu o politici direktnih stranih ulaganja u BiH (Službeni glasnik BiH broj 17/98 i 13/03) i preuzete u Zakonu o stranim ulaganjima (Službene novine F BiH 61/01 i 50/03)

- strani ulagači imaju ista prava i obaveze kao i rezidenti BiH
- BiH i Entiteti neće vršiti diskriminaciju stranih ulagača u bilo kom obliku
- oporezivanje stranih ulagača i direktnih stranih ulaganja obavljaće se u skladu s poreznim zakonodavstvom entiteta
- strana ulaganja bit će izuzeta od plaćanja carina i carinskih obaveza, isključujući carinsko evidentiranje, ukoliko nije drugačije regulisano Zakonom o carinskoj politici BiH (Zakon o politici direktnih stranih ulaganja u BiH)
- strani ulagači imaju pravo, da radi svojih ulaganja, na teritoriji BiH otvore račune kod bilo koje poslovne banke u domaćoj ili slobodno konvertibilnoj valuti
- strani ulagači imaju pravo da vrše transfer u inostranstvo, slobodno i bez odlaganja, u slobodno konvertibilnoj valuti, dobiti koja nastane kao rezultat njihovog ulaganja u BiH (Zakon o politici direktnih stranih ulaganja u BiH)
- strani ulagači imaju ista vlasnička prava na nekretninama kao i lica koja imaju državljanstvo BiH
- prava i povlastice date stranim ulagačima i obaveze koje proizlaze iz Zakona o politici direktnih stranih ulaganja u BiH ne mogu se ukinuti ili poništiti stupanjem naknadno donesenih zakona i podzakonskih akata na snagu. Ukoliko su naknadno doneseni zakoni povoljniji za strane ulagače oni imaju pravo da biraju režim, koji će biti mjerodavan za njihovo ulaganje (Zakon o politici direktnih stranih ulaganja u BiH)
- strani ulagač ima pravo da investira, reinvestira dobit u bilo koji sektor privrednih i neprivrednih djelatnosti, pod istim uslovima kao i domaći ulagači. Izuzetak je kod ulaganja u glavnice privrednog društva koje se bavi proizvodnjom i prodajom oružja, municije i vojne opreme, eksploziva za vojnu upotrebu i javnog informisanja (ne smiju preći 49 % od glavnice)
- bilo kakva naknadno uvedena ograničenja na osnivačka prava stranih lica, ne proizvode pravne posljedice
- strani ulagači imaju jednaka vlasnička prava na nepokretnostima kao domaća pravna ili fizička lica
- strana ulaganja neće biti nacionalizirana, eksproprisana ili podvrgnuta sličnim mjerama osim u javnom interesu i u skladu s važećim zakonima i propisima. Strani ulagači imaju pravo na primjerenu, brzu i odgovarajuću nadoknadu, kojom mogu slobodno raspolagati za bilo kakvu štetu koja je posljedica nacionalizacije, eksproprijacije ili drugih mjera koje imaju slične posljedice.

9. Poticaji za razvoj poduzetništva

Privrednicima koji djeluju ili namjeravaju djelovati na području općine Bihać dostupno je nekoliko izvora finansijskih sredstava namijenjenih razvoju MSP-a kroz širok spektar djelatnosti. Tako su dostupna sredstva putem:

- općinskih programa (poticaji poljoprivredi, zapošljavanju mladih i sl.)
- programa podrške Vlade USK-a (poljoprivreda, stočarstvo, poduzetničke zone i sl.)
- programa Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta
- programa Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
- programa Federalnog ministarstva za izbjegla i raseljena lica
- ministarstva za izbjegla i raseljena lica RS - e
- programa Zavoda za zapošljavanje
- agencija za unapređenje stranih investicija - FIPA

Također, potencijalni strani investitori koji dolaze iz zemalja čije vlade podržavaju investiranje i razvoj poslova u trećim zemljama, po istom osnovu mogu ostvariti određenu finansijsku podršku prilikom ulaganja u našu zemlju npr. SIMEST program podrške italijanskim kompanijama koje investiraju u BiH.

10. Institucije za informacije o vanjskotrgovinskom poslovanju

- Ambasade i diplomatske misije BiH
- Agencija za promociju stranih investicija - FIPA, Branilaca Sarajeva 21/III, Sarajevo, tel. 033 278 080, fax: 033 278 081, www.fipa.gov.ba, e-mail: fipa@fipa.gov.ba
- Agencija za investicione garancije - IGA, Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo, tel. 033 252 350, fax: 033 252 352, www.igabih.com, e-mail: iga@igabih.com
- Direkcija za evropske integracije - DEI, Sarajevo, tel. 033 703 153, fax: 033 264 330, www.dei.gov.ba, e-mail: press@dei.gov.ba
- Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Musala 2, Sarajevo, Ured za odnose sa javnošću, tel. 033 281 125, fax: 033 281 335, e-mail: nebojsa.regoje@mvp.gov.ba
- Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Musala 9, Sarajevo, tel./fax: 033 206 142
- Uprava za indirektno oporezivanje, Regionalni centar Banja Luka, Mladena Stojanovića 7, Banja Luka, tel. 051 312 009, fax: 051 301 130, www.uino.gov.ba
- Vanjskotrgovinska komora BiH, Branislava Đurđeva 10, Sarajevo, tel. 033 663 370, fax: 033 214 292, www.komorabih.ba, e-mail: cis@komorabih.ba
- Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta F BiH, Stjepana Radića 33, Mostar, tel. 036 449 120, fax: 036 449 122, www.fmrpo.gov.ba, e-mail: fmrpo@fmrpo.gov.ba
- Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva F BiH, Titova 15, Sarajevo, tel. 033 443 338, fax: 033 663 659, www.fmpvs.gov.ba, e-mail: info@fmpvs.gov.ba
- Ministarstvo trgovine F BiH, Ante Starčevića bb, Mostar, tel. 036 310 148, fax: 036 318 684, www.fmt.gov.ba
- Ministarstvo okoliša i turizma F BiH, Sarajevo, Alipašina 41, tel. 033 562 870, fax: 033 201 602, www.fmoit.gov.ba, e-mail: fmoit@fmoit.gov.ba
- Privredna komora FBiH, Branislava Đurđeva 10, Sarajevo, tel. 033 217 782, fax: 033 217 783, www.kfbih.com, e-mail: info@kfbih.com
- Razvojna banka FBiH, Igmanska 1, Sarajevo, tel. 033 277 900, fax: 033 668 952, www.ibf-bih.com
- Vlada USK-a, Bihać, Alije Đerzeleza 2, tel. 037 227 784, fax: 037 227 803
- Ministarstvo privrede USK-a Bihać, Alije Đerzeleza 6, tel. 037 227 78, fax: 037 227 783, e-mail: min.privrede@vladausk.ba

10. Institucije nadležne za poticanje poduzetništva

- Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva USK, Bosanska 6, Bihać, tel. 037 223 267, fax: 037 223 107, e-mail: min.poljoprivrede@vladausk.ba
- Općina Bihać, Bosanska broj 4, poštanski broj 77000, centrala tel. 037 224 222, www.bihac.org, e-mail: bihac@bihac.org i opbihac@bih.net.ba
- Općina Bihać, Služba za razvoj, poduzetništvo i obrt, Bosanska 4, tel./fax: 037 229 629, e-mail: razvoj@bihac.org
- PLOD Centar - Centar za promociju lokalnog razvoja, Muhsina Rizvića 11, Bihać, tel./fax: 037 220 690, www.plod.ba, e-mail: plod@plod.ba
- Privredna komora USK, Bihać, Trg Maršala Tita bb, tel. 037 227 762, fax: 037 228 304, www.pkusk.com, e-mail: pkusk@bih.net.ba
- Obrtnička komora USK, Bihaćkih branilaca 47, Bihać, tel./fax: 037 310 454, e-mail: ok.usk@bih.net.ba, ob.komorausk@bih.net.ba
- JU Služba za zapošljavanje USK-a, Branislava Đurđeva 1, tel. 037 229 730, fax: 037 229 756, Biro rada Bihać, tel. 037 229 749
- Akreditovana regionalna razvojna agencija - Sjeverozapad - ARDA NW, sjedište u Banjoj Luci, kancelarija Bihać, tel. 037 222 031, www.ardanw.org

OPĆINA BIHAĆ

Izdavač:
Općina Bihać

Za izdavača:
Mr. Hamdija Lipovača

Izrada vodiča:
Vodič za investitore sačinjen u okviru
projekta "PROMO INVEST"

Projekt kreirao:
PLOD Centar

Projekt implementirali:
Općina Bihać i PLOD Centar

Vodič kreirali:
Stručni tim za implementaciju
projekta "PROMO INVEST"

Fotografija:
Samir Arnautović ©
Ermin Lipović ©
Elmir Arnautović ©
Halid Alijagić ©
Arhiv

DTP:
Artfoto Design

Štampa:
GRAFIČAR Bihać

Tiraž:
500

Bihać, januar 2010. godine

www.bihac.org

BIHAĆ - Grad bezbroj mogućnosti

VODIČ ZA INVESTITORE

